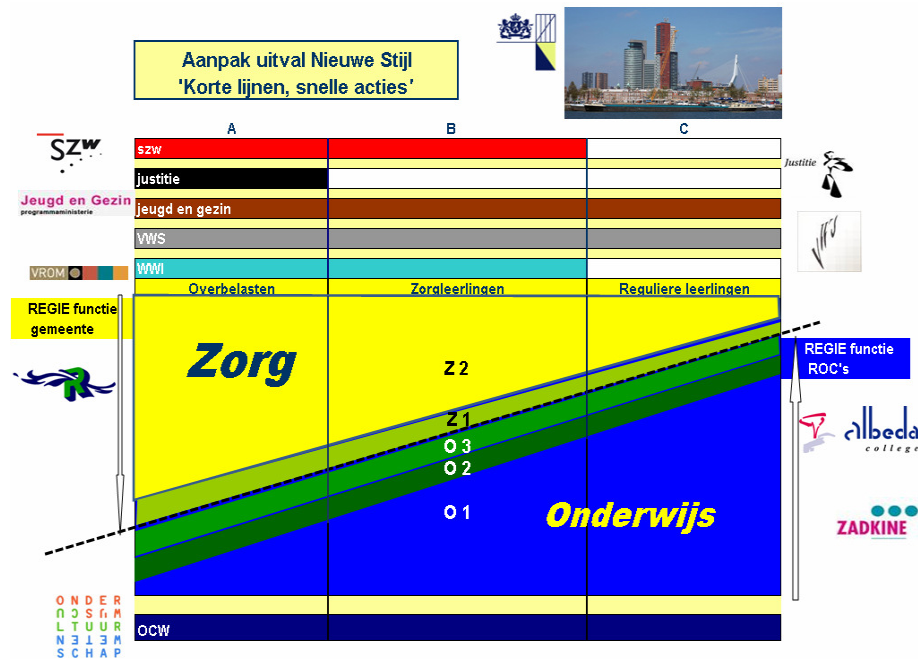

De ZAT structuur en de voor – en achterliggende zorg In Rotterdam/Rijnmond voor deelnemers van Albeda College en Zadkine

Actieplan van werkgroep 1
in het kader van het Rotterdams offensief vmbo-mbo

Samenstelling projectgroep 1
Projectleider: Adrie Jongenelen
Leden: Jolanda Stuifzand GGD
Ineke Mulder Zadkine
Carla Kathmann Albeda College
Ben Brinkman NJI
Bas Wijnen OCW

Rotterdam juni 2009.

Inhoud

	Samenvatting en bestuurlijke beslispunten	3
1	Opdracht werkgroep dekkende structuur voor zorg-en adviesteams (ZAT's) op de ROC's in 2011.	8
2	Een educated guess : wat is de problematiek?	10
2.1	Bevindingen en resultaten van het onderzoek	11
3	Zorgstructuur voor ROC jongeren	13
3.1	Uitgangspunten	13
3.2	Zorgstructuur op school	14
3.3	Partners in de lichte ZAT's (Z1)	17
4	Zorgstructuur Plus voor ROC jongeren	20
4.1	Uitgangspunten	22
4.2	Zorg op school: de school als actieplaats (Z1, Z2)	22
4.3	Partners in de ZAT ++	23
5	Financiën, capaciteit en volume	29
5.1	Een stip op de horizon als lonkend perspectief	32
6	Organisatie en regie.	34
	<i>Bijlage 1 Overzicht ZAT structuur en tijdpad invoering</i>	<i>36</i>
	<i>Bijlage 2 Samenstelling Zorgoverleg/licht ZAT en taakomschrijving deelnemers</i>	<i>37</i>
	<i>Bijlage 3 Samenstelling ZAT+ en taakomschrijving deelnemers</i>	<i>45</i>

Samenvatting en Bestuurlijke beslispunten

Opdracht aan de werkgroep

Bij het schrijven van deze notitie is leidraad geweest onderstaande bestuurlijke opdracht naar aanleiding van het bestuurlijk overleg in februari 2009.

- 1 Maak een educated guess naar de achterliggende zorg en hulpverlening (inclusief flankerende vormen zoals schuldhulpverlening).
- 2 Geef aan welke functies/vormen van zorg- en hulpverlening in de ZAT's moeten worden ondergebracht
- 3 Schets het eindplaatje van het aantal ZAT's, met onderscheid in zware ZAT+ (12) en lichte (minimaal 60) ZAT's en maak een planning hoe hier vanaf 2009 (start 2 pilots) naar eind 2011 naar toe wordt gewerkt..
- 4 Geef de case-load aan: hoeveel ROC's jongeren worden hiermee bediend.
- 5 Geef (in hoofdlijnen) organisatie en regie aan (inclusief de relatie naar de CJG's)

Samenvatting

Het beleid van gemeente en Rijk en van ROC's is erop gericht jongeren de kans te geven hun talenten te ontplooiën en de participatie in de samenleving te bevorderen. De grote stedenproblematiek is in Rotterdam zo pregnant aanwezig dat het aantal jongeren met problemen in één klas vaak de meerderheid is. Dat is in sterke mate het geval op niveau 1 en 2, maar de verdichting van de problematiek is ook zichtbaar op de niveaus 3 en 4. Veel jongeren grijpen de kansen aan om hun loopbaan succesvol te ontwikkelen. Daarbij doen zich echter obstakels voor in de 8 leefgebieden waar jongeren mee in aanraking komen: wonen, loopbaan/werken, gezondheid, financiën, onderwijs/scholing, vrije tijd, gezin en buurt/sociale omgeving, politie/justitie. In de educated guess is in kaart gebracht de zorg/begeleidingsbehoefte op het terrein van de verschillende leefgebieden. Er is gebruik gemaakt van beschikbare onderzoeksgegevens van het Albeda College en Zadkine en een drietal zorginstellingen: Erasmus MC, GGD en schoolpsychologisch adviesbureau Microconsult. Een deel van de gegevens heeft betrekking op niveau 1 en 2 leerlingen en geeft daardoor niet een totaal beeld van de populatie. Gedragsproblematiek kent de hoogste probleemdruk, op de voet gevolgd door psychiatrische en sociaalpsychologische problematiek.

De educated guess is vertaald naar gevraagde inzet van zorg en begeleiding in het onderwijs, van arts/verpleegkundige, de psychiater/psychiatrisch verpleegkundige, de verslavingszorg, het maatschappelijk werk, bureau jeugdzorg, politie, schuldhulpverlening en leerplicht/RMC. De ZAT structuur is het netwerk van organisaties die elk vanuit hun eigen expertise, wetten en regels, budgetten en opdrachten zich gezamenlijke inspannen om de benodigde zorg te bieden op de 8 leefgebieden voor jongeren op de ROC's. Het leveren van de zorg volgens het principe één jongere, één plan, één aanpak is het oogmerk van de ZAT structuur.

In 2011 is op de ROC's een dekkend netwerk van 'lichte' ZAT's, elk onderwijsteam heeft een zorgoverleg voor consultatie en afspraken, en 12 'zware' ZAT's waar afspraken gemaakt worden over voldoende voor- en achterliggende zorg om jongeren op het ROC tijdig te ondersteunen. Begeleiding en zorg vindt dicht bij de deelnemers plaats, sluit aan bij hun leeftijd en leefsituatie en is gericht op het oplossen van knelpunten in hun (levens) loopbaan. De zorg en begeleidingsvoorzieningen zijn structureel en 'state of the art'. Iedere partner in de begeleiding van jongeren neemt zijn verantwoordelijkheid in het oplossen van de knelpunten: de jongere, het onderwijsgevende, de ouder en de hulpverlener.

De kracht van interne zorg in een opleiding bestaat uit een combinatie van: bindend en boeiend onderwijs, intensieve studieloopbaanbegeleiding, taakdocent zorg, zorgcoördinator, schoolmaatschappelijk werker, gedragstrainer, sociaal verpleegkundige, psychiatrisch verpleegkundige en jongerencoaches. Het versterken van de zorgstructuur betekent niet alleen meer hulpverlening, maar ook nieuwe vormen van begeleiding, afgestemd op de jongeren van 16 tot 23 jaar in deze tijd en op de problemen waar onderwijsteams tegen aan

lopen. Het is belangrijk dat er ruimte is om te werken aan het ontwikkelen van nieuwe vormen van onderwijs-zorgarrangementen.

De kracht van de ZAT structuur ligt in het kunnen organiseren van korte lijnen en snelle acties voor jongeren op de ROC's die belemmeringen ondervinden bij het halen van hun diploma of het verblijf op school. De gemeente is bestuurlijk verantwoordelijk voor de regie op de inzet en effectiviteit van de betrokken partners in de ZAT's plus. Het verminderen van bureaucratie, drempels slechten om de toegang tot zorg te vergemakkelijken en het aantal hulpverleners per jongere te minimaliseren zijn daarbij uitgangspunten. Het aansluiten van de zorgstructuur van de ROC 's op de bestaande ketens zoals de veiligheidsketen is onder regie van de gemeente goed te regelen.

In de zware ZAT's participeren de externe partners, CJG/GGD, BJZ, JGZ, Leerplicht/RMC, GGZ, zorgcoördinator. Op afroep zijn beschikbaar REC, MEE, DOSA/GOSA of andere relevante partners. Sommige vormen van hulpverlening bijvoorbeeld schuldhulpverlening en psychiatrische begeleiding kan op de ROC's worden aangeboden; soms kan het contact op school gelegd worden en vindt coaching in de thuissituatie/buurt plaats, zoals bij outreachende jongerencoaches.

Het ZAT is het gremium waar hulpverleners en onderwijs samen de zelfstandige bevoegdheid hebben om de benodigde hulp in te schakelen. Het ZAT kan een (her-) indicatie voor jeugdzorg, AWBZ-zorg of andere vormen van geïndiceerde zorg aanvragen. De afspraken over participatie in de ZAT's en de taken en bevoegdheden worden in een convenant vastgelegd en ondertekend door alle betrokken partijen. Samenwerking tussen onderwijs en hulpverlening in voor- en achterliggende zorg vormt de kern van de aanpak in Zorg- en Adviesteams. De vergaderingen van de ZAT's zijn de momenten waarop vertegenwoordigers van de organisaties bij elkaar zijn om onderwijs-zorgarrangementen af te spreken.

Van veel groter belang, en nadrukkelijk onderdeel van de ZATstructuur, is de voor- en achterliggende zorg die door de organisaties wordt geboden. Hoe beter deze is georganiseerd, hoe minder casussen op de ZAT's besproken hoeven te worden en hoe meer de hulpverlening met jongeren bezig is, in plaats van over hen spreekt.

De betrokkenheid van de participerende instellingen is met name van belang omdat zij zich hiermee committeren om de noodzakelijke zorg voor deelnemers in de ROC's te leveren en elkaar daarop gaan aanspreken.

De invoering van de zorgstructuur vraagt om structurele inzet van middelen om zowel de structuur als de voor en achterliggende zorg te bekostigen. In deze notitie is de achterliggende zorg niet in kaart gebracht. De kosten van de interne zorgstructuur voor Albada en Zadkine bedraagt in 2010 € 1 mln. en in 2011 € 1,52 mln. De ZAT+ is voor 2010 begroot op € 0,52 mln. en in 2011 op € 1mln.. De voorliggende schoolgebonden zorg (O3) bedraagt respectievelijk € 5.438 mln. in 2010 en € 7, 75 mln. in 2011 voor beide ROC's samen.

De totale schoolgebonden externe zorg (Z1) bedraagt in 2010 € 3.436 mln. euro en in 2011 € 4,396 mln. euro.

In Rijnmond starten in twee regio's een ZAT plus; in Spijkenisse voor het Zadkine en in Rotterdam Zuid voor het Albada College. De voorbereiding is van maart tot de zomervakantie 2009. Vanaf 1 september 2009 zijn zij operationeel. Eind 2011 zijn de ZAT++ operationeel. De daarop volgende jaren wordt de kwaliteit van de interne zorgstructuur en van de ZAT+ verder versterkt. De GGD heeft de regie gekregen op deze invoering en werkt nauw samen met de ROC's die de coördinatie op de uitvoering van schoolgebonden zorg en begeleiding hebben.

Het gaat bij samenwerking per definitie om lerende samenwerking. Onderwijs en zorg sluiten niet vanzelfsprekend op elkaar aan. Op veel onderdelen moeten culturen, organisaties en werkprocessen naar elkaar toegroeien. Aan de basis van de afspraken staan Gemeente en Stadsregio, die bestuurlijke afspraken maken met andere bestuurders zoals politie en

zorgverzekeraars. In overleg met de ROC bestuurders worden vervolgens de uitgangspunten, financiële kaders en de opbrengsten van samenwerking vastgesteld. Deze vormen de context waarbinnen de partijen de doelen en opdrachten concreet gaan uitwerken. De kwaliteit van de zorgadviesteams en de inzet van de samenwerkingspartners ten aanzien van ROC deelnemers zijn een vast onderdeel van de Lokaal Educatieve Agenda's;

Bestuurlijke beslispunten

- 1 De gemeente Rotterdam neemt namens de regio de regie over de uitrol van de ZAT++ volgens het beschreven tijdpad dat hierin beschreven. In 2011 is er een dekkende ZAT+ structuur voor de beide ROC's.
- 2 OCW brengt de ROC's in de positie om de interne ZATstructuur met lichte ZAT's gelijktijdig met de opbouw van de ZAT++ te ontwikkelen en professionaliseren. Dat betekent dat er voldoende formatie beschikbaar is
  - om verantwoorde groepsgroottes te realiseren (O1) (zie berekeningen financiële werkgroep)
  - zodat opleidingsteams problemen signaleren en specialisten uit de schoolgebonden zorgstructuur (O3 en Z1) betrekken bij de begeleiding van deelnemers en kunnen participeren in de lichte ZAT's
  - voor een structurele inzet van schoolgebonden interne zorg zoals loopbaanbegeleiding en orthopedagoog (O3) (zorgbox)
  - In de Rijnmondse ROC's is een verdichting van jongeren met complexe problematiek. In andere ROC's komen deze jongen ook voor, maar het percentage is in Rotterdam zeer hoog.
- 3 Vanwege de probleemdruk en verdichting van overbelaste en zorgleerlingen op de Rotterdamse ROC's krijgen de Rotterdamse ROC's een zorgbox met extra budgetten niet alleen voor de doelroepen in de wijkscholen, maar ook voor de overbelaste en zorgdeelnemers binnen het reguliere crebo-onderwijs. (Zie aanbevelingen financiële werkgroep)
- 4 De begeleiding en zorg die beschreven staan in deze notitie voor O3 en Z1 worden uitgevoerd conform het groeimodel van de notitie korte lijnen snelle acties en de ZAT structuur en voor- en achterliggende zorg (pagina 17 en 19).
Daarbij werken gemeenten en Rijk in een groeimodel gewerkt aan het vervangen van projectgeldten door structurele budgetten.
- 5 In het groeimodel zijn de belangrijkste knelpunten:
  - ✓ **Gedragstraining:** de behoefte aan Time4you in het groeimodel is niet afgedekt door financiering. De huidige inzet van time4you is onvoldoende en uit projectsubsidies die onder druk staan:
    - W deel van de gemeente Rotterdam
    - VSV GSB geld

Oplossingsrichtingen

In de werkgroep zijn de volgende oplossingsrichtingen gevonden, die ook in onderlinge combinatie kunnen worden ingezet.

  - Rotterdam en de regiogemeente financieren time4you vanuit budgetten voor lichte, niet geïndiceerde zorg
  - Voor jongeren met een jeugdzorgindicatie wordt samengewerkt met BJZ : zij krijgen Gedragstraining (time4you) uit reguliere jeugdzorgmiddelen.

✓ **Schoolmaatschappelijk werk**

De inzet van schoolmaatschappelijk werk vindt plaats conform het geschetste groeimodel. Voor 2009 en 2010 worden de kosten afgedekt door Rijksbijdrage gecombineerd met de bijdrage van de gemeente Rotterdam.

De gemeente Rotterdam overlegt met de regiogemeenten over inzet schoolmaatschappelijk werk om aan de resterende financiering mee te betalen

✓ **Sociaal verpleegkundige**

Besluit dat de deelnemers op ROC's ook behoren tot de doelgroep van de GGD (dat wil oprekken van leeftijdsgrens van de jeugdgezondheidszorgdoelgroep tot 23 jaar)

Deze bekostiging wordt door Rotterdam en regiogemeenten opgelost.

✓ **Psychiatrische verpleegkundige**

Besluit dat psychiatrisch verpleegkundigen behoren tot de schoolgebonden externe zorg.

Spreek met het zorgkantoor af dat deze zorg wordt ingekocht voor jongeren op de ROC's.

✓ **Schuldhelpverlening**

Voor hulp aan jongeren met schulden biedt de gemeente Rotterdam schuldhelpverlening. Er is extra inzet van schuldhelpverlening (154.000) voor ROC deelnemers nodig. De gemeente Rotterdam bespreekt dit met de regiogemeente en zorgt voor een adequaat aanbod schuldhelpverlening voor de 16-23 jarigen.

Voor deelnemers met relatief lage schulden, en problemen in het beheren van financiën zoeken Kredietbank Rotterdam, ROC's en gemeente Rotterdam vrijwilligers die financiële coach willen zijn.

✓ **Bijzondere huisvesting**

Voor begeleiding van jongeren in woonfoyer/kamers met kansen projecten is begeleiding nodig. De AWBZ wordt aangesproken voor deze doelgroepen. Daarnaast wordt met Achmea een pilot kwetsbare groepen ontwikkeld.

✓ **Jongerencoaches**

De pilot met inzet van outreachende jongerencoaches (maart 2009-eind 2010) gekoppeld aan de zorgstructuur van de ROC's wordt eind 2010 geëvalueerd. De pool van outreachende jongerencoaches krijgt een structurele voortzetting na gebleken succes.

Dit vraagt per jaar 2011 minimaal 1 miljoen uit budget van het ministerie van Sozawe.

✓ **preventieve en niet geïndiceerde activiteiten.**

Bij de Riagg's zijn de preventieve activiteiten wegbezuinigd. Het zorgkantoor zorgt voor de inzet van preventieve activiteiten zoals genoemd in de notitie.

6 Van verborgen doelgroep naar zichtbare doelgroep.

Door de knip van 18 jaar tussen jeugdzorg en volwassenzorg is de doelgroep van 16-23 jaar in de ontwikkeling van methodiek en programma's een vergeten doelgroep.

Het ministerie van Jeugd en gezin werkt aan een oplossing zodat er een doorgaande lijn in de zorg en begeleiding voor jongeren van 16-23 jaar komt.

7 Voldoende zorg

Het achterliggend aanbod (Z2en Z3) staat niet beschreven in de notitie. Het Rijk is verantwoordelijk voor de inzet van voldoende geïndiceerde zorg in Rijnmond.

8 Borging van zorgstructuur

De gemeenten vervullen een sleutelpositie in het borgen dat ROC deelnemers adequate zorg en begeleiding krijgen. De gemeente Rotterdam heeft een spilfunctie in de afstemming

van de Lokale educatieve Agenda's van de regiogemeenten om te komen tot in deze notitie beschreven zorgstructuur .

.

1 Werkgroep dekkende structuur voor zorg-en adviesteams (ZAT's) op de ROC's in 2011.

Het beleid van gemeente en Rijk en van ROC's is erop gericht jongeren de kans te geven hun talenten te ontplooiën en de participatie in de samenleving te bevorderen. Eén van de criteria waarmee de overheid bepaalt of dit beleid succesvol is, is het aantal jongeren in de regio dat een startkwalificatie behaalt, andere criteria liggen op het terrein van veiligheid en participatie op de arbeidsmarkt.

Veel jongeren grijpen de kansen aan om hun loopbaan succesvol te ontwikkelen. Daarbij doen zich echter obstakels voor, in de 8 leefgebieden waar jongeren mee in aanraking komen: wonen, loopbaan/werken, gezondheid, financiën, onderwijs/scholing, vrije tijd, gezin en buurt/sociale omgeving, politie/justitie. Investeren in onderwijs en zorg in het onderwijs is een belangrijke investering¹. Jongeren tussen 16 en 23 jaar zijn relatief makkelijk bereikbaar via de infrastructuur van de ROC's. De school is meer dan een vindplaats: het is een actieplaats voor de verschillende organisaties.

De ZAT structuur heeft tot doel de verschillende organisaties in die leefgebieden samen te laten werken en afspraken te laten maken voor een gezamenlijke inzet, zodat gelijktijdig en in eenzelfde richting wordt gewerkt om ROC jongeren in staat te stellen blokkades en belemmeringen in hun leerproces te overkomen.

De ZAT structuur is een netwerk van organisaties die elk vanuit hun eigen expertise, wetten en regels, budgetten en opdrachten zich gezamenlijke inspannen om de benodigde zorg te bieden op de 8 leefgebieden voor jongeren. Het leveren van de zorg volgens het principe één jongere, één plan is het oogmerk van de ZAT structuur; de vergaderingen zijn de ontmoetingsplekken waar de contacten tussen de organisaties verder worden versterkt. Veel van de contacten over de te leveren zorg verlopen buiten de ZAT vergaderingen om, op basis van de netwerkcontacten die zijn geknoopt. De ZAT structuur is een netwerk van organisaties, die elk vanuit de eigen rol, met inzet van eigen expertise, gebruik van eigen wet- en regelgeving, gebruik van eigen financieringsbronnen en van eigen databestanden een bijdrage leveren aan het stimuleren van de loopbanen van deelnemers in deze regio.

In het overleg van de bewindslieden oktober 2008 respectievelijk februari 2009 is opdracht gegeven tot de uitwerking van een dekkende structuur voor zorg-en adviesteams (ZAT's) op de ROC's in 2011. De werkgroep heeft in deze notitie een zo concreet mogelijke uitwerking gegeven aan deze ZAT structuur.

Probleem

Een ZAT is een middel om docenten/mentoren en hulpverleners op school bij elkaar te brengen om periodiek afspraken te maken over het hulpaanbod aan jongeren met meerdere problemen. Een ZAT functioneert optimaal als de juiste instellingen aan tafel zitten (schoolmaatschappelijk werk, sociaal verpleegkundige, GGZ, verslavingszorg, leerplicht, politie) en de achterliggende zorg en het hulpaanbod direct beschikbaar is (geen wachtlijsten). Concreet zijn er momenteel op de ROC's te weinig ZAT's en is er te weinig capaciteit aan hulpverlening beschikbaar.

Doel

Elke jongere krijgt tijdig de juiste hulpverlening. Hulpverleners maken samen met de school afspraken over een passend hulpaanbod. Dit doen zij binnen het ZAT. Hiervoor is nodig dat alle instanties die betrokken zijn bij die hulpverlening deel nemen aan het ZAT. In 2011 is er een dekkend netwerk van lichte² ZAT's en 'zware' ZAT +³ varianten. Met name de ZAT ++

---

¹ Zie onderzoek Rebelgroep die berekende dat investeren in zorg in deelnemers op ROC's het hoogste rendement heeft van alle door hen onderzochte interventies

² In lichte ZAT participeren in elk geval: docent met taak zorg/zorgcoördinator, teamleider of mentoren, trajectbegeleider en SMW-er op afroep schoolverpleegkundige en gedragstrainer.

variant is van belang voor de overbelaste jongeren. Tevens is er voldoende voor- en achterliggende zorg aanwezig om jongeren tijdig te ondersteunen.

Opdrachtomschrijving

- 1 Maak een educated guess naar de achterliggende zorg en hulpverlening (incl flankerende vormen zoals schuldhulpverlening).
- 2 Geef aan welke functies/vormen van zorg- en hulpverlening in de ZAT's moeten worden ondergebracht
- 3 Schets het eindplaatje van het aantal ZAT's, met onderscheid in zware ZAT+ (12) en lichte (minimaal 60) ZAT's en maak een planning hoe hier vanaf 2009 (start 2 pilots) naar eind 2011 naar toe wordt gewerkt..
- 4 Geef de case-load aan: hoeveel ROC's jongeren worden hiermee bediend.
- 5 Geef (in hoofdlijnen) organisatie en regie aan (inclusief de relatie naar de CJG's)

De uitvoerders van deze opdracht zijn Rotterdam (GGD, JOS,) en ROC's,
in afstemming met OCW en NJI
Samenstelling projectgroep
Bewaker Projectgroep: Adrie Jongenelen
Leden: Jolanda Stuifzand GGD
Ineke Mulder Zadkine
Carla Kathmann Albeda College
Ben Brinkman NJI
Bas Wijnen OCW

---

³ In zware ZAT of ZAT plus participeren de externe partners als CJG, BJZ, JGZ, GGZ, politie of GOSA/DOSA.

2 Een educated guess: wat is de problematiek?

De werkgroep heeft een overzicht gemaakt van de onderzoeken en gegevens die beschikbaar zijn over de problematiek van jongeren in Rotterdam of op de beide ROC's Het NJI heeft Microconsult opdracht gegeven op basis van deze gegevens een educated guess op te stellen die kan dienen als uitgangspunt bij het bepalen van de behoefte aan begeleiding en zorg.

In de educated guess is uitgegaan van de populatie van ROC deelnemers tot 23 jaar van Albeda en Zadkine samen. In 2008 volgden circa 34.000 deelnemers tot 23 jaar onderwijs aan een van beide ROC's. In de notitie *Korte lijnen snelle acties* hebben beide ROC's op een globale schatting gemaakt van het aantal zorg respectievelijk overbelaste deelnemers zonder uitsplitsing naar leefgebied waarin de deelnemers problemen ervaren.

TABEL ROC deelnemers 2008

	Albeda mbo tot 23 jaar	Zadkine mbo tot 23 jaar	Totaal	Waarvan zorgleerlingen		Waarvan 'overbelasten'	
Leerlingen Niveau 1	1400	700	2100	100%	2100	95%	2.000
Leerlingen Niveau 2	5400	4700	10100	60%	6100	45%	4.500
Leerlingen Niveau 3	4600	4100	8700	45%	3900	25%	2.200
Leerlingen Niveau 4	6900	6200	13100	40%	5200	20%	2.600
Totaal	18.300	15.700	34.000	Circa	17.000	Circa	11.000

In de educated guess is zoveel mogelijk aangesloten bij de indeling in leefgebieden om inzicht te krijgen in de vraag en niet te snel uit te gaan van de leverende organisaties en de functies van medewerkers die begeleiding en zorg bieden. Er is een indeling in domeinen benoemd, die afwijkt van de indeling in leefgebieden: de leefgebieden onderwijs en werk zijn buiten beschouwing gelaten en de bronnen die gebruikt zijn maakten het niet mogelijk om de gebieden huisvesting⁴ en financiën uit te splitsen.

1. gezondheid/ziekte (incl. psychosomatiek)
2. psychiatrische problematiek
3. financiën/huisvesting
4. verslaving
5. opvoedings- en gezinsproblematiek
6. mishandeling
7. criminaliteit (ook vermoeden van)
8. vermoeden van een relatie met genoemde domeinen (bv gedragsproblematiek)

Ook is gevraagd om een educated guess over de te verwachten probleemdruk⁵/intensiteit en vraag aan de diverse specialisten op het terrein van zorg en begeleiding: arts/verpleegkundige, de psychiater/psychiatrisch verpleegkundige, de verslavingszorg, het maatschappelijk werk, bureau jeugdzorg, politie en leerlicht.

---

⁴ De Gemeente Rotterdam bereidt een onderzoek naar de problemen onder jongeren op het gebied van huisvesting voor.

2. 1 Bevindingen en resultaten van het onderzoek

onderzoeksinformatie

Gebruik is gemaakt van beschikbare onderzoeksgegevens van het Albeda College en Zadkine en een drietal zorginstellingen: Erasmus MC, GGD en schoolpsychologisch adviesbureau Microconsult. De gegevens zijn op diverse manieren tot stand gekomen: door middel van vragenlijst-onderzoek, (groepsgewijs) begeleidingsonderzoek, deelname aan gedragstrainingen en uitkomsten van psychologisch/(kinder-)psychiatrisch onderzoek. De gegevens over de deelnemers zijn vanuit diverse onderzoeken op 8 domeinen verzameld. De aard van de verzamelde gegevens is zodanig dat niet alle respondenten een oordeel geven op alle leefgebieden. In hoeverre er dubbelingen in deze onderzoeksgroepen zaten is niet na te gaan.

Gezamenlijk gaven de respondenten informatie over 7674 deelnemers weer. De door hen beoordeelde deelnemers komen overwegend uit de niveaus 1 en 2 en de BOL –opleidingen. Opgemerkt moet worden dat de beschikbare kwalitatieve gegevens betiteld moeten worden als summier. Vanuit de huidige onderzoeksgegevens is er geen goed cijfermatig overzicht te verkrijgen over de leeftijd en het geslacht van de deelnemers en of er bij de gesignaleerde deelnemers sprake was van enkel- of meervoudige problematiek. De kwantitatieve gegevens zijn soms rekenkundig bewerkt om tot uitspraken te komen.

In schema ziet de achtergrondinformatie van de onderzochte groep er als volgt uit:

Respondent	Onderzoeker	Opleiding	Leeftijd	Sexe	Aantal
Erasmus MC	Psychiater	Volwassenen	19-32 jaar	Onbekend	???
GGD	Enquête	BOL	29% > 18	424m/157j	589
Microconsult	Psycholoog	Niveau 1 AL	15-23 jaar	Onbekend	879
Albedatime4you	Gedragstrainer	Niveau 1+2	16-23 jaar	Onbekend	1143
Albedasmw	SMW	ROC-breed	16-23 jaar	1058m/261j	1319
Albedaschool1	Teamleider	Niveau 2	16-25 jaar	Onbekend	157
Albedaschool2	SMW	Niveau 2	9% < 18	Onbekend	71
Zadkinesmw	SMW	ROC-breed	16-23 jaar	Onbekend	758
Zadkinecdv	Loopbaanadviseur	ROC-breed	16-23 jaar	Onbekend	1653
Zadkinecdc opc	Psycholoog	ROC-breed	25% < 18	16-23 jaar	605
Zadkineschool1	Psycholoog	ROC-breed	Onbekend	16-27 jaar	500

(N=7674)

Probleemdruk per domein

De gegevens zijn zoveel mogelijk ingedeeld naar domeinen. In de kolom probleemdruk wordt het percentage deelnemers aangegeven dat gescoord heeft op het genoemde domein. De probleemdruk *per domein* ziet er als volgt uit:

Domein	Respons	Probleem	Probleemdruk
Gezondheid	1908	206	11%
Psychiatrie/Psychologie	5425	1259	23%
Financiën/huisvesting	4387	511	12%
Verslaving	1898	139	7%
Opvoeding/gezin	3736	73	2%
Mishandeling	1319	1	0,001%
Criminaliteit	5425	784	14%
Gedragsproblematiek	7603	3436	45%

(N= 7674)

Nogmaals moet opgemerkt worden dat deze cijfers voornamelijk betrekking hebben op de deelnemers in de niveau 1-2 opleidingen. Voor betrouwbare cijfers over de ROC-brede populatie is informatie noodzakelijk die momenteel nog niet voorhanden is. In het overzicht valt direct op dat op de domeinen gedragsproblematiek en psychologie/psychiatrie er een hoge zorgbehoefte is. Bij 45% van de deelnemers wordt in dit onderzoek een zekere mate van gedragsproblematiek gesignaleerd. Tevens is opmerkelijk dat er nauwelijks/weinig is gerapporteerd op bepaalde buitenschoolse domeinen. Dit geldt in het bijzonder voor mishandeling, dat door slechts een van de respondenten is ingevuld. Dat opvoeding en gezin minder vaak is genoemd als probleemgebied hangt samen met de leeftijdscategorie en het perspectief van de doelgroep.

Interventies die om een integrale/multidisciplinaire aanpak vragen

Het gedrag van ROC deelnemers komt in het voorgaand overzicht als opvallend probleem pregnant naar voren: bijna 1 op de 2 deelnemers wordt op dit domein gesignaleerd! De algehele probleemdruk lijkt hierdoor substantieel te worden verhoogd. Het lijkt aannemelijk dat door onderwijsmaatregelen op het ROC in samenwerking met zorgverleners veel probleemdruk te ondervangen is.

Interventies die vermoedelijk wel om een multidisciplinaire aanpak vragen zijn:

- Medische interventies:
- Psychiatrische/psychologische interventies
- Interventies financiële dienstverlening
- Interventies wonen
- Interventies verslavingszorg:
- (Ortho-)pedagogische of gedragsinterventies
- Interventies gezagsdragers:

Te verwachten probleemdruk voor het zorg- en adviesteam (licht en zwaar)

De educated guess geeft geen onderbouwing van het aantal ZAT's. Het geeft wel een indicatie voor noodzakelijke expertise in het ZAT en de voor- en achterliggende zorg. Voor wat betreft de berekening van het aantal ZAT's baseren wij ons op gegevens van het NJI en op de gegevens uit de voorhoedeprojecten ZAT's⁶.

OCW gaat – op basis van gegevens van het NJI- uit van 1 ZAT + op 2000 deelnemers en 1 ZAT+ op 500 overbelaste deelnemers.

De beide ROC's gaan uit van 12 ZAT++⁷. In 2012 zal op geëvalueerd worden of met 12 ZAT++ de structuur inderdaad volledig dekkend is.

---

⁶ Een van de voorhoedeprojecten van het NJI is het nu reeds enkele jaren succesvol gebleken ZAT+ bij een team met 250 overbelaste deelnemers op het Albeda College.

⁷ Dit is exclusief de Wijkschool; gezien de doelgroep is de zorgstructuur in de Wijkschool verder geïntegreerd; onderwijsmedewerkers en medewerkers vanuit de zorg en hulpverlening vormen met elkaar een Wijkschoolteam met een gezamenlijke visie op en methodiek voor de begeleiding van deelnemers.

Voor de vakscholen vindt er overleg plaats met het vmbo op welke wijze de zorgstructuur van vmbo en ROC in de vakschool naadloos in elkaar kunnen worden geschoven.

3 Zorgstructuur voor ROC jongeren

In de werkgroep ZAT is een aantal uitgangspunten benoemd, die het formele kader van doelen en acties vormen voor de ontwikkeling van de zorgstructuur in de ROC's. Het zijn de kapstokken voor het kaderstellend beleid, deels geoperationaliseerd, deels al werkende weg verder uit te werken met de samenwerkingspartners tijdens de invoering van de ZAT structuur.

3.1 uitgangspunten

Algemeen uitgangspunt is dat begeleiding en zorg⁸ dichtbij de deelnemers plaats vindt en aansluit bij hun leeftijd en leefsituatie.

- De begeleiding en zorg heeft tot doel het bevorderen van de (levens)loopbanen van de jongeren.
- De structuur van het onderwijs waarin begrepen het gericht zijn op het werken aan je toekomst(ige loopbaan) door middel van leren en werken in de praktijk, is een belangrijke methodisch aspect in begeleidingstrajecten voor jongeren.
- De jongeren staan centraal en niet de hulpverlenende instanties of de wet- en regelgeving. De situatie van de jongere moet verbeteren en daaraan leveren diverse professionals hun bijdrage. De instellingen en de professionals zoeken op welke wijze ze hun bijdrage zo effectief kunnen vormgeven.
- De zorgstructuur is stevig verankerd in de ROC's. De school signaleert, registreert, initieert, intervenueert of betreft specialisten erbij. De school blijft – samen met jongeren - verantwoordelijk voor de loopbaan van de jongeren. De scholen hebben de regie op de interne zorgstructuur.
- Een zorgstructuur is een structurele voorziening en geen combinatie van (tijdelijke) projecten.
- De structurele voorziening is voor alle jongeren tot 27 jaar op de ROC's. Een knip bij 18 jaar midden door de zorgstructuur is kunstmatig en belemmert de ontwikkeling van adolescentenzorg;
- De structurele voorziening is voor alle jongeren tot 27 jaar op de ROC's, ongeacht hun woonplaats. Onderscheid naar woongemeente in de zorgstructuur is niet werkbaar voor ROC's, te meer daar jongeren regelmatig verhuizen naar andere gemeenten.
- Elke partner in de zorgstructuur draagt op basis van specifieke expertise bij aan de versterking van de begeleiding en zorg voor jongeren in het ROC.
- Het ROC is verantwoordelijk voor onderwijs, en medeverantwoordelijk voor begeleiding en opvoeding van de deelnemers. De school werkt samen met deelnemers en afhankelijk van hun leeftijd- met ouders of betekenisvolle anderen in het leven van de jongeren.
- Jeugdigen (en hun ouders) worden al in een vroeg stadium betrokken en zij hebben de mogelijkheid mee te denken over de invulling van hun eigen ondersteuningstraject.⁹
- Jeugdigen (en hun eventuele ouders) worden zo weinig mogelijk belast met het intake en diagnostiek. De hoeveelheid verstrekte informatie wordt beperkt tot het noodzakelijke. Het aantal uitvoerende organisaties per deelnemer wordt zoveel mogelijk beperkt c.q. taken worden zo veel mogelijk gebundeld en in samenhang aangeboden. Ook hebben jeugdigen (en ouders) geen last van betrokkenheid van meerdere professionals/organisaties en de afstemming tussen verschillende partijen. Uitgangspunt is: één jongere, één plan.

⁸ Deze zijn gebaseerd op de notities in het kader van Ieder Kind wint: Vinden, verbinden, versterken en C.Kathmann, I.Mulder, Korte lijnen, snelle acties.

⁹ Hierbij dient de benadering 'Wrap Around Care' zoals beschreven in 'Stap naar een sprong' als uitgangspunt.

- De school is dé belangrijkste vindplaats en actieplaats voor alle jeugdigen en daarmee belangrijk signaleerder van problemen bij jeugdigen (en eventueel hun gezin), informant en samenwerkingspartner voor externe zorg- en onderwijspartijen.
- Ondersteuning vindt zoveel mogelijk (indien in het belang van de jongere) plaats binnen de school en de leefomgeving van jongeren. Er is zo min mogelijk export van jeugdigen uit de school, maar import van (specialistische) oplossingen in de eigen onderwijsomgeving.

Verantwoordelijkheden

- Leer- en loopbaanproblematiek wordt door het ROC opgepakt. Het onderwijs signaleert en diagnosticeert zo nodig en voert uit. Binnen het onderwijs moet hiervoor voldoende expertise aanwezig zijn.
- Opvoed- en opgroei-problematiek is een gedeelde verantwoordelijkheid van onderwijs en (jeugd)zorg¹⁰. De primaire opvoedingstaak ligt buiten de school, bij ouders of andere opvoeders. De school vervult een algemeen pedagogische taak binnen een veilige, duidelijke gestructureerde schoolomgeving. Vanuit deze taak signaleert en screent de school. Op het moment dat specifieke ondersteuning nodig is, wordt (externe) zorg erbij betrokken.
- De gemeente zorgt dat er opvoed en opgroei-ondersteuning (prestatieveld 2/WMO) vanuit het preventieve (jeugd)beleid beschikbaar is, daarbij hoort licht ambulante hulp en schoolmaatschappelijk werk.
- Het onderwijs signaleert en betreft de zorg en hulpverlening erbij. De school blijft op de hoogte van en betrokken bij de zorg voor de jeugdigen. Het principe is niet los van elkaar, maar samenwerken: één jongere, één plan.
- De ROC's zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de zorgoverleggen of 'lichte ZAT's'; de schoolgebonden zorg participeert in het lichte ZAT. Op afroep wordt een beroep gedaan op externe partners zoals leerplicht/ RMC.
- Overgangen naar een andere school zijn een risicovol moment in de schoolloopbaan van jongeren. Dit geldt in het bijzonder voor de overgang van het vmbo naar het mbo. Daarom is het van belang dat de samenwerking tussen de VO-scholen en ROC's, met name voor de zorgleerlingen verder wordt uitgewerkt en geïmplementeerd. Dat vraagt ook om doorgaande zorglijn en overdracht vanuit de zorgstructuur vo-mbo.
- Gemeenten zijn niet eenzijdig verantwoordelijk voor het bereiken van resultaten in CJG, ZAT's en voor de voortgang in de samenwerking. De gemeenten delen deze verantwoordelijkheid met andere partners in het onderwijs- en de 7 andere leefgebieden.

3.2 De zorg op school

De zorgstructuur in het ROC is een systeem van concentrische cirkels: in de binnenring van figuur 1 is het opleidingsteam van docenten/studieloopbaanbegeleiders actief. Hierin vervult de studieloopbaanbegeleider of mentor een spilfunctie. Hij of zij dient overzicht te houden over de totale ontwikkeling van de deelnemer, onderhoudt contact met de leerling en eventueel zijn ouders/verzorgers. (O1 en O2)

In de tweede ring bevindt zich de schoolgebonden *in- en externe zorg* (O3 en Z1)

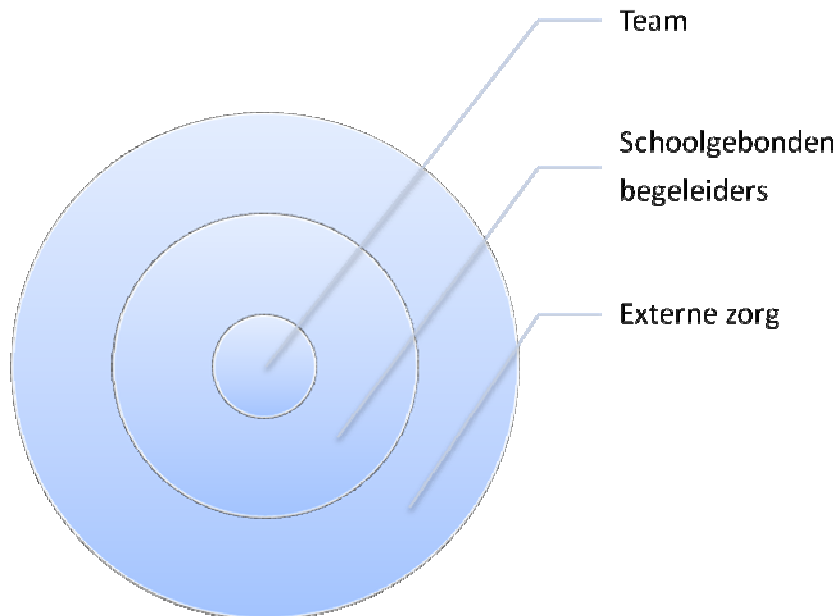
¹⁰ Onder (jeugd)zorg worden al die organisaties verstaan die een rol spelen bij de zorg aan jeugdigen tot 23 jaar en hun ouders. Deze term is dus veel breder dan de geïndiceerde jeugdzorg. Zo worden ook de (jeugd)gezondheidszorg en de GGZ, schuldhulpverlening, woonfoyers etc hiertoe gerekend.

Er zijn deskundigen op drie terreinen aan verbonden:

O3 • Loopbaanbegeleiding (trajectbegeleider/loopbaanadviseurs),

O3 • Leerproblemen (orthopedagogen, psychologen),

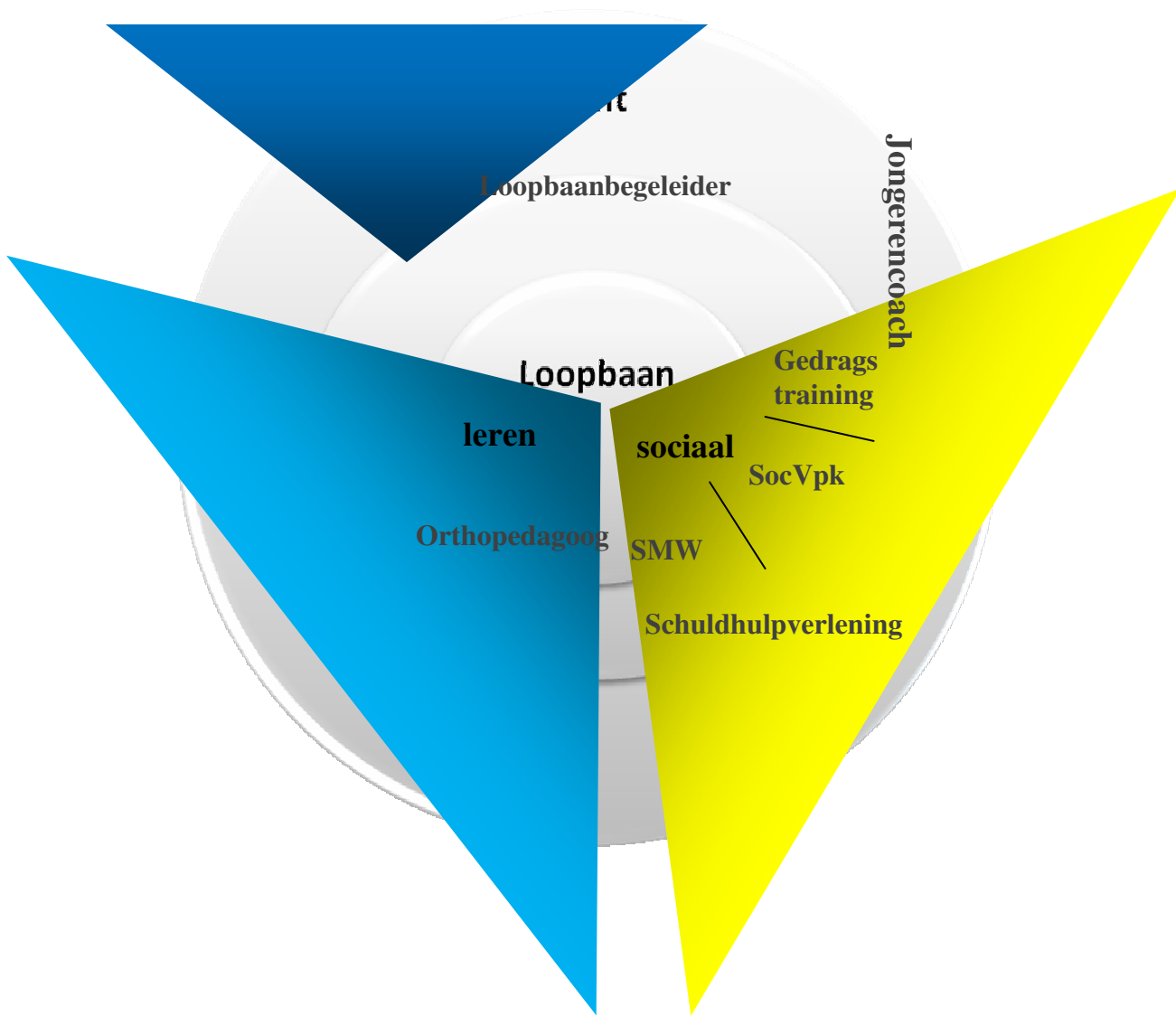
Z1 • Zorg (schoolmaatschappelijk werkers, sociaal verpleegkundige, gedragstrainers).

In de buitenring bevindt zich de externe zorg; waar mogelijk komen de hulpverleners op school; met spreekuren zoals schuldhulpverlening of met laagdrempelige diagnose/adviesgesprekken zoals bijvoorbeeld de psychiatrische verpleegkundige¹¹. In onderstaande figuur is aangegeven dat de (blauwe) aandachtsterreinen *loopbaan en leren* vallen onder de schoolgebonden zorg en worden georganiseerd als onderdeel van de school. Vanuit de schoolgebonden interne begeleiding lopen de verbindingen naar leerplicht/RMC, de REC's en UWV/CWI. Vanuit het (gele) domein *sociaal* lopen de lijnen naar schulphulpverlening, woonfoyers, psychiatrie, (Bureau) jeugdzorg/ volwassenenzorg, ROC-arts etc.

---

¹¹ Er zijn helaas nog geen psychiatrisch verpleegkundigen verbonden aan de zorgstructuur van de ROC's.

Een goede zorgstructuur kenmerkt zich door structurele aandacht voor en betrokkenheid bij deelnemers. Binnen competentiegericht onderwijs is de studieloopbaanbegeleiding de kern van de begeleiding. Versterking en uitbreiding van studieloopbaanbegeleiding biedt teams de mogelijkheid intensiever te begeleiden. In het WRR rapport toont Pieter Winsemius aan dat met name voor overbelaste deelnemers, waar onze niveau 1 en 2 opleidingen er zeer veel van tellen, er structureel tijd tekort is om de sociale component in te vullen.

De kracht van interne zorg in een opleiding bestaat uit een combinatie van:

- Intensieve studieloopbaanbegeleiding. (O2) In steeds meer onderwijsteams heeft de overgang naar cgo geleid tot het invoeren van studieloopbaanbegeleiders. Naast de begeleiding van de studievoortgang, en het tegengaan van (ongeoorloofd) verzuim is het signaleren van belemmeringen die niet op het terrein van onderwijs liggen en het erbij betrekken van specialisten uit de zorgstructuur een belangrijke taak van de studieloopbaanbegeleider.
- Zorgcoördinatie (zwaluwstaarten onderwijs en zorg) In elk team heeft één medewerker de rol om extra oog te hebben voor het betrekken van zorg bij het onderwijs. Sommige teams hebben deze taak bij de teamleider belegd, anderen hebben taakuren toegekend aan een docent met het aandachtsgebied 'zorg'. Deze is ook de samenroeper en voorzitter van de interne zorgoverleggen of 'lichte ZAT's'.
- Een zorgcoördinator per branche/opleidingencentrum met taken als het coördineren van verzuimbeleid, het organiseren van scholing van studieloopbaanbegeleiders en signaleren en betrekken van de schoolgebonden zorg, het richting geven aan ondersteunen van de docenten met aandachtsgebied zorg, het professionaliseren van intern zorgoverleg/lichte ZAT. De zorgcoördinator levert ook een bijdrage aan het naleven van de afspraken over warme overdracht en afstemming tussen vmbo-mbo en mbo-mbo en mbo-hbo.
- Elk onderwijsteam heeft een zorgoverleg /licht ZAT voor consultatie en afspraken: één jongere, één plan.

O 3 Schoolgebonden interne zorg in de onderwijsorganisatie	2009 ¹²		2010		2011		2012	
	Fte	€	fte	€	fte	€	fte	€
Loopbaanbegeleiding	40	3.200.000	44	3.625.600	48	3.955.200	52	4.284.800
	Bereik	8%	Bereik	9%	Bereik	9%	Bereik	10%
Zorgcoördinatie ¹³	12	988.800	12	988.800	16	1.664.000	20	1.648.000
Begeleidingsspecialist: - orthopedagogen - begeleiding specifieke doelgroepen ¹⁴ - logopedie etc	6	480.000	10	824.000	12	1.456.000	16	1.318.400
	Bereik	2%	bereik	4%	bereik	5%	bereik	6%
Totaal	51	4.669.000	66	5.438.400	78	7.075.200	88	7.251.200

¹² In de notitie korte lijnen, snelle acties is dit zelfde schema gebruikt, waarbij de jaren liepen van 2008 tot 2011. Helaas bleek het traject meer tijd te vergen en is er in 2009 nog geen extra zorg geleverd aan ROC deelnemers: vandaar dat in het schema in tijd opgeschoven is. Het schema is opgebouwd als een groeiscenario waarin rekening is gehouden dat budgetten vermoedelijk slechts stapsgewijs worden omgebouwd en medewerkers stapsgewijs worden ingezet in laagdrempelige vormen van zorg voor 16-23 jarigen. Jaarlijks zal dit scenario worden aangepast op basis van de vragen van de ROC (deelnemers).

¹³ Zorgcoördinatie moet nog ingevoerd bij alle opleidingsteams; naar gelang er meer in- en externe zorg is binnen de ROC's is er meer zorgcoördinatie nodig om de zorg zo inventief en effectief mogelijk in te zetten..

¹⁴ Bijvoorbeeld jonge moeders, jongeren met een handicap.

3.3 Partners in de schoolgebonden zorg (Z1)

Het schoolmaatschappelijk werk is gestart in 1998 in de ROC. Inmiddels is er een diversificatie opgetreden van SMW: gedragstrainers hebben hun intrede gedaan in de vorm van time4you, er is een voorzichtige start gemaakt met de invoering van sociaal verpleegkundigen. Dit is de kern van de schoolgebonden zorg, die ook over het algemeen participeert in het lichte ZAT.

Vanuit de disciplines Loopbaanbegeleiding, schoolmaatschappelijk werk en sociaal verpleegkundige en/of op basis van besprekingen in de lichte ZAT's kunnen andere specialisten worden ingeschakeld die ook op school actief zijn. Deze komen in hoofdstuk 4 verder aan de orde.

Het versterken van de zorgstructuur betekent niet alleen meer hulpverlening, maar ook nieuwe vormen van hulpverlening, afgestemd op de jongeren van deze tijd en op de problemen waar onderwijsteams tegen aan lopen. Het is belangrijk dat er ruimte is om te werken aan het ontwikkelen van nieuwe vormen van onderwijs-zorgarrangementen. Dat is een uitdaging voor alle samenwerkende partijen. We moeten met elkaar de dialoog aan durven gaan wat werkt voor jongeren; daarbij staat voorop dat we zoveel mogelijk inzetten om met jongeren te werken en niet de weg van bureaucratische indicatiestelling opgaan.

Uit de educated guess blijkt dat 45 % van de jongeren in niveau 1 en 2 gedragsproblematiek kent. Dit staat in schril contrast met de huidige geringe aanwezigheid van begeleiders die gedragstraining kunnen bieden.

Er is een grote urgentie voor uitbreiding van de trainingsprogramma's die in het kader van time4you worden aangeboden..

Daarnaast is bij 23% van de deelnemers sprake van psychiatrische problematiek. De aanwezigheid van psychiatrische verpleegkundigen met laagdrempelige toegang tot vormen van GGZ behandeling die passen bij de ROC doelgroep is een andere dringend noodzakelijke uitbreiding van de zorgstructuur.

Begeleiding en hulpverlening door schoolgebonden externe specialisten(z1)

- Schoolmaatschappelijk werk
- sociaal verpleegkundige
- gedragstraining T4Y

Op basis van de besprekingen in de lichte ZAT's kunnen de schoolgebonden medewerkers een beroep op psychiatrisch verpleegkundigen en op jongerencoaches.

Z1 Begeleiding en hulpverlening door schoolgebonden externe specialisten	2009 ¹⁵		2010		2011		2012	
	Fte	€	fte	€	fte	€	fte	€
Schoolmaatschappelijk werk	21,5	1.770.000	25	2.060.000	28,5	2.348.000	30	2.554.400
	Bereik	8 %	Bereik	9,9%	Bereik	10%	bereik	11%
Gedragstraining (Time4you)	8,2	584.040	12	877.560	20	1.462600	32	2340160
	bereik	2%	Bereik	3%	Bereik	4,4%	bereik	5 %

¹⁵ Onderstaande prognose van toename schoolgebonden hulpverlening komt uit de notitie Korte lijnen, snelle acties. Helaas is de prognose van toename smw , gedragstraining en sociaal verpleegkundige met een jaar verlengd tot 2012 ; alleen voor schoolmaatschappelijk werk is de oorspronkelijke prognose gehandhaafd op basis van de toegezegde budgetten vanuit OCW. Gezien de vraag naar inzet van time4you door de teams, hebben wij in 2009 uit VSV middelen de inzet van time4you verhoogd in vergelijking met 2008 en de prognose voor 2010 en volgende jaren bijgesteld.

Schoolverpleegkundigen	1	73.000	2	146.000	4	290.000	6	438.000
	bereik	<1%	Bereik	2 %	Bereik	4%	bereik	5%
Psychiatrisch verpleegkundigen	0	-	2	165.000	3	248.000	4	329.000
	bereik	-	Bereik	1 %	Bereik	2%	bereik	3 %
totaal	30,7	2.427.040	41	3.248.560	56	4.348.600	72	5.661.560

Zorgoverleggen of 'lichte ZAT's'

Per opleidingsteam is er een 'licht ZAT', dat circa 8 maal per jaar vergadert. Er zijn vaste participanten, en participanten die alleen op afroep participeren in het 'lichte ZAT'. De voorzitter van het ZAT beslist wie wordt uitgenodigd, afhankelijk van de ingediende casussen.

Het aantal deelnemers dat onder een intern zorgoverleg/licht ZAT valt varieert en is afhankelijk van het aantal deelnemers, het niveau en de leerweg dat een opleidingsteam. Goed functionerende lichte ZAT's zijn een voorwaarde voor het welslagen van de ZAT++ en een essentieel onderdeel in het professionaliseren van de zorgstructuur in de ROC's.

In beide ROC's samen zijn er in 2011, wanneer de ZAT++ structuur is uitgerold, ongeveer 150 zorgoverleggen/licht ZAT's werkzaam.

Inzet in Zorgoverleggen/licht ZAT's voor beide ROC's

Vaste participanten	Inzet per ZAT per jaar ¹⁶	Inzet 2010 Bij 100 lichte ZAT's	Inzet 2011 Bij 150 lichte ZAT's	organisatie	leefgebied	bestanden
Teamleider en/of taakdocent Zorg (vz)	32 uur	3200	4800 uur	Opleidingsteam ROC	Scholing en afstemming zorg over 8 leefgebieden contacten met politie/justitie	Onderwijs-dossiers/ aanwezigheidsregistratie
Administratieve ondersteuning	64 uur	6400	9600 uur	Opleidingsteam		
SMW	24 uur	2400	3600 uur	Flexus Jeugdplein	Contactpersoon voor wonen, financiën, gezin, (geestelijke) gezondheid,	/registratiesysteem SMW/SISA
Loopbaancoach	24 uur	2400 uur	3600 uur	Servicecentrum/ Trajectbureau	Onderwijs, Loopbaan	Loopbaanbegeleidingsdossiers
Gedragstrainer (indien verbonden aan het team) ¹⁷	24 uur	480 uur	720 uur	Stek	Gedrag (op school, buurt, werk, gezin)	Begeleidingsdossier stek
Op afroep						
sociaal verpleegkundige	8	800 uur	1200 uur	GGD	gezondheid	Dossiers Jeugdgezondheidszorg GGD
Jongerencoach	4	400 uur	600 uur	Jongerenloket/Flexus	problemen op diverse leefgebieden	Regioregistratie
Ambulant begeleider	4	400 uur	600 uur	REC's	Gezin, gezondheid, onderwijs	Onderwijskundig rapport speciaal

¹⁶ Er is uitgegaan van 8 vergaderingen per jaar; afhankelijk van de rol in het lichte ZAT heeft een medewerker meer of minder uur op jaarbasis. De voorzitter en administratief medewerker de meeste tijd, de vaste participanten 3 uur per vergadering vergadertijd en voorbereiden, het gaat om interne participanten, dus geen reistijd)

¹⁷ Er is vanuit gegaan van het ideaal dat 1 op de drie teams (dus 50 in 2011) de beschikking heeft over 3 dagen trainer van time4you. Dat betekent dat er 30 FTE time4you beschikbaar is.

(voor deelnemers met LGF)						onderwijs
Orthopedagoog	4	400 uur	600 uur	Servicecentrum/ Trajectbureau	Onderwijs, leerproblematiek	
Leerplicht/RMC	8	800 uur	1200 uur	gemeentes	Scholing, relatie met Dosa	Regioregistratie/ Digitaal loket/Registratie ongeoorloofd verzuim/
Totaal inzet		17680 uur = 13 FTE	26520 uur = ¹⁸ 19 FTE			

Het invoeren van de ZAT in aanvulling op intensieve studieloopbaanbegeleiding in de teams, vergt extra inzet, zowel van het onderwijs als van de partners in Z1, maar biedt grote kansen voor een verdere vervlechting en professionalisering van onderwijs en zorg,

Voor de trajecten met overbelaste deelnemers is er in aanvulling op de hier geschetste schoolgebonden zorg meer nodig, zowel op school als outreachende zorg in de thuissituatie. Hoe volstrekt onmogelijk het is jongeren tussen de 16 en 18 jaar (laat staan tot 23 jaar) die geïndiceerde zorg nodig hebben, voor deze zorg geïndiceerd te krijgen heeft het onderzoeksproject in het kader van “ Schoolmaatschappelijk werk als Bruggenhoofd” uitgewezen.¹⁹

¹⁸ Er is uitgegaan van 1400 effectieve uren per FTE.

¹⁹ In het project SMW als bruggenhoofd is aangetoond aan de hand van 19 casussen dat het strikt toepassen van procedures en regels verhindert dat overbelaste jongeren de noodzakelijke zorg krijgen.

4 Zorgstructuur Plus voor ROC jongeren

In het 'ZAT+'²⁰ worden afspraken gemaakt over de inzet en effectiviteit van externe zorg en hulpverlening. In het ZAT+ maken de externe instellingen afspraken met het onderwijs over de inzet van externe zorg en begeleiding- binnen of buiten de school. De voortgang van de loopbaan van deelnemers tijdens de geboden begeleiding wordt in het ZAT+ plus gevolgd. Via deze ZAT structuur is er een link naar de Dosa-Gosa²¹ waarmee een link is gelegd naar het veiligheidsbeleid in de stad/regio.

4.1 Uitgangspunten

Uitgangspunten

In 3.1 staan uitgangspunten genoemd, deze gelden ook voor de zorgstructuur met Z2 en Z3. Hieronder staan enkele aanvullingen die specifiek gelden voor de afspraken met externe partners.

- Een ZAT+ is een periodiek overleg waarin vertegenwoordigers van de opleidingen en hulpverleners afspraken maken over het hulpaanbod aan jongeren met meerdere problemen. Een ZAT+ functioneert optimaal als de juiste instellingen aan tafel zitten en het voor- en achterliggende zorg/hulpaanbod direct beschikbaar is.
- Procedures als toegang tot geïndiceerde zorg zijn niet bureaucratisch en passen bij de doelgroep. Het niet kunnen voldoen aan deze procedures mag het krijgen van de noodzakelijke zorg niet verhinderen.
- Het aantal uitvoerende organisaties per deelnemer wordt zoveel mogelijk beperkt c.q. taken worden zo veel mogelijk gebundeld en in samenhang aangeboden. Professionals krijgen de opdracht te werken vanuit het belang van de loopbanen van deelnemers. Professionals werken niet alleen samen met het onderwijs, maar werken ook samen aan één begeleidingsplan voor jongeren en wisselen met elkaar gegevens uit.
- De gemeente is bestuurlijk verantwoordelijk voor de regie voor de ZAT's plus. De gemeente gaat in overleg met betrokken partijen om deze te laten samenwerken en de achterliggende zorg beschikbaar te krijgen.
- Begeleiding en zorg worden geleverd volgens het principe korte lijnen, snelle actie.
- De budgetten die er in de regio zijn vanuit diverse beleidsterreinen worden zo optimaal mogelijk gecombineerd. De deelnemers en de medewerkers in de ROC's worden daar zo weinig mogelijk mee geconfronteerd.
- Niet alle specialistische hulp kan worden geboden op de scholen; de instellingen zoeken wel naar oplossingen waardoor de drempel voor externe hulpverlening zo laag mogelijk is.
- De ROC's hebben kort samengevat, behoefte aan de volgende dienstverlening:
  - Advies en consultatie,
  - Probleemtaxatie, diagnostiek en handelingsadvisering
  - Casusoverleg over complexe zaken
  - Handelingsplanning en afstemming
    - (Vorbereiding op) indicatiestelling
    - Directe toegang tot pedagogische begeleiding en interventieprogramma's door externe partijen
    - Deskundigheidsbevordering

---

²⁰ In het ZAT participeren de externe partners, CJG, BJZ, JGZ, Leerplicht/RMC, GGZ, zorgcoördinator. Op afroep zijn beschikbaar REC, MEE, DOSA of andere relevante partners.

²¹ Dosa staat voor Deelgemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak, GOSA voor Gemeentelijk Overleg Sluitende Aanpak. Per (deel)gemeente wordt overlegd over jongeren die overlast geven dan wel specifieke zorg en aandacht nodig hebben. In de regio Rijnmond is dit een ontwikkeling die aansluit op de Veiligheidshuizen.

- Voorlichting
- Deskundigheidsbevordering

Verantwoordelijkheden

- Opvoed- en opgroei-problematiek is een gedeelde verantwoordelijkheid van onderwijs en (jeugd)zorg²². De primaire opvoedingstaak ligt buiten de school, bij ouders of andere opvoeders. De school signaleert problemen en betreft anderen erbij. De externe partners werken op aanvraag de school mee aan deskundigheidsprogramma's voor teams en zorgcoördinatoren om de signaleringsfunctie en de 'één jongere, één plan aanpak' te professionaliseren
- Indien er aansluiting met de veiligheidsketen (DOSA-GOSA) nodig is voor een van de deelnemers wordt deze met medeweten van de samenwerkingspartners gelegd. Ook hier geldt het principe van samenwerken: één jongere, één plan.
- De gemeente is bestuurlijk verantwoordelijk voor de regierol voor de ZAT. De gemeente gaat in overleg met betrokken partijen om deze te laten samenwerken en de voor- en achterliggende zorg beschikbaar te krijgen.
- ROC's en gemeente bepalen in goed onderling overleg, via de zogenaamde lokale educatieve agenda(s), jaarlijks vanaf 2011 het aantal ZAT++ en de inrichting van die ZAT++.
- De ROC's hebben de uitvoerende coördinatie op de lichte en de ZAT++. De ROC's organiseren een begeleidingsgroep ZAT waarin alle betrokken uitvoerende instanties vertegenwoordigd zijn. In deze begeleidingsgroep evalueren de partners jaarlijks de voortgang van de ZAT++. De begeleidingsgroep legt verantwoording af aan de lokale educatieve agenda(s).

4.2 Zorg op school: de school als actieplaats (Z1, Z2)

Zorg op school is gezwaluwstaart met hulpverlening tot onderwijs-zorgarrangementen. De school als actieplaats. Veel jongeren hebben problemen op meerdere leefgebieden tegelijk, problemen die de begeleiding van schoolmaatschappelijk werk, time4you en sociaal verpleegkundige (zie hoofdstuk 3) overstijgen. Dat kunnen problemen zijn met onderwijs, wonen, werken, financiële situatie, veiligheid, justitie en politie; sociale omgeving (familie, vrienden, buurt); vrije tijd en gezondheid. Per leefgebied zijn andere samenwerkingspartners actief in hulp en begeleiding. Soms kan de hulpverlening op de ROC's worden aangeboden, zoals schuldhulpverlening, psychiatrische begeleiding; soms wordt het contact op school gelegd en vindt coaching in de thuissituatie/buurt plaats.

Begeleiding bij (vermoedelijke) psychiatrie

Regelmatig wordt door een mentor, schoolmaatschappelijk werker, gedragstrainer, in een ZAT het vermoeden uitgesproken dat de problemen van de jongeren voortkomen uit psychische problematiek. Volgens de educated guess kampt 23% van de deelnemers met psychiatrische problematiek.

Er is op beperkte schaal ervaring met alternatieve vormen van psychiatrische hulp in ROC's: *Smash it up* en *op ACT* gestoelde methodiek. Jongeren maken weinig gebruik van de bestaande voorzieningen (zij zijn niet gek!). In allochtone kringen is psychiatrie een taboe-onderwerp.

---

²² Onder (jeugd)zorg worden al die organisaties verstaan die een rol spelen bij de zorg aan jeugdigen tot 23 jaar en hun ouders. Deze term is dus veel breder dan de geïndiceerde jeugdzorg. Zo worden ook de (jeugd)gezondheidszorg en de GGZ, schuldhulpverlening, woonfoyers etc hiertoe gerekend.

Per ROC is er behoefte aan GGZ steunpunten met de inzet van outreachend werkende psychiatrische verpleegkundigen, die participeren in de zorgstructuur van de ROC's. Het gaat om een laagdrempelige, outreachende werkwijze. De medewerkers bieden preventieve activiteiten, consultatie, korte behandelingen of warme overdracht naar achterliggende zorg. Het gaat om ondersteunen van onderwijsteams, diagnosticeren bij jongeren, kort durende begeleiding en eventueel gedragswetenschapper of psychiater bij de behandeling te betrekken

Om deze vormen van hulpverlening toegankelijk te krijgen voor ROC deelnemers zijn de zorgkantoren of zorgverzekeraars aan zet in het kader van preventie en/of kortdurende behandeling.

Huisarts of GGD arts

Voor de jongeren die geen huisarts hebben en in verband met verwijzingen die plaats moeten vinden voor 18 jarigen naar de GGZ worden afspraken gemaakt met de zorgverzekeraars over de inzet van een huisarts op het ROC. (zie verder afspraken pilot met kwetsbare groepen).

Begeleiden bij financiële problemen

Jongeren hebben vaak te kampen met financiële problemen; uit de educated guess blijkt dat 7-12% problemen heeft met financiën. Dit komt soms door een onverstandig uitgavenpatroon, maar ook door de omstandigheden van de jongere: bijvoorbeeld als alleenstaande ouder bij de overgang van uitkering naar studiefinanciering.

Er moet oog zijn voor de financiële problematiek van jongeren. Schuldenproblematiek wordt soms lokaal worden aangepakt, maar niet alle lokale overheden willen hierin investeren. In de schuldhulpverlening is het niet gebruikelijk om jongeren te begeleiden die studiefinanciering hebben. In de ROC's zijn er spreekuren schuldhulpverlening en contacten met (financiële) die lichtere vormen van hulpverlening kunnen bieden. (zie verder werkgroep jongeren en schulden).

.4.3 Partners in de ZAT ++

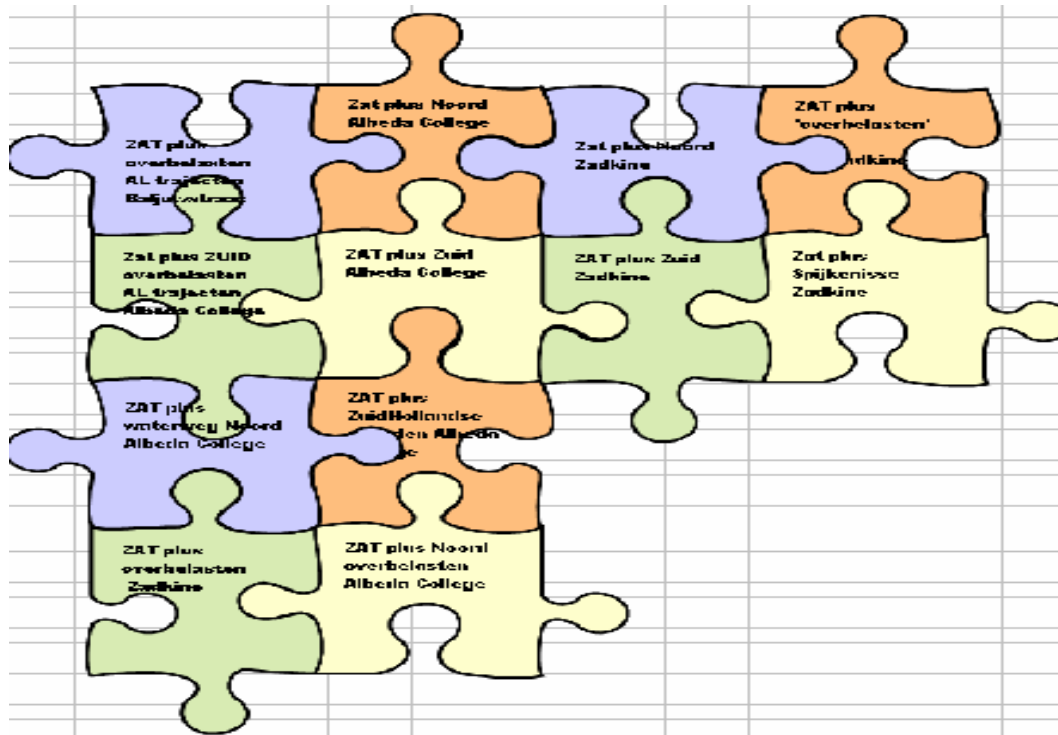
Vanuit de lichte ZAT's (zie hierboven 3.3) kunnen complexe casussen worden voorgelegd aan de ZAT++; de trajecten met overbelasten, hebben een eigen ZAT+

Richtlijn vanuit het voorhoedeproject van het NJI is ZAT's is één ZAT op 2000 deelnemers. Het voorhoedeproject in het AL traject heeft als inzicht opgeleverd dat rondom overbelaste deelnemers een 'eigen' ZAT+ noodzakelijk is. Het aantal complexe deelnemers is dermate hoog, dat directe contacten in het ZAT plus met externe partners nodig zijn om direct zorgarrangementen met meerdere partners te kunnen afspreken. Hier is de norm een ZAT plus 500 deelnemers. Per vergadering komen dan circa 10 casussen aan de orde.

Op basis van de deelnemersaantallen van Albeda College van 2008 (circa 18.000 tot 23 jaar) en Zadkine (14.000 tot 23 jaar) gaan wij voorlopig uit van circa 12²³ ZAT's in de regio Rijnmond. (zie afbeelding puzzelstukjes als netwerk).

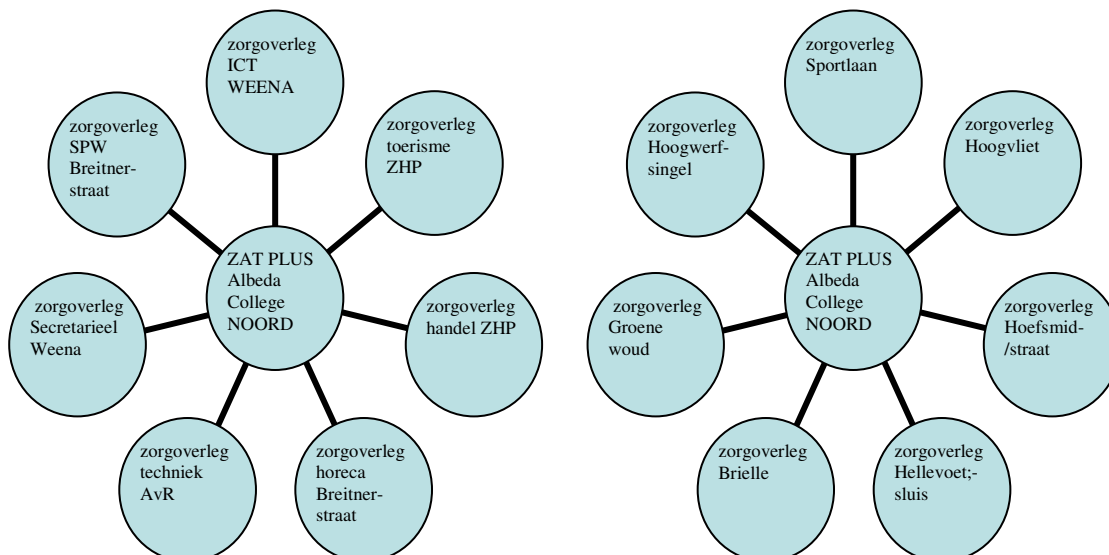
²³ NB De wijksschool is in oprichting als een zorg-onderwijsarrangement. Onderwijs en zorg zijn in dit experiment geïntegreerd. Dit experiment is buiten het bestek van deze notitie gehouden omdat in deze teams een verder gaande vorm van samenwerking bestaat dan in de ZATstructuur..

Het ZAT is het gremium waar hulpverleners en onderwijs samen de zelfstandige bevoegdheid hebben om de benodigde hulp in te schakelen. Het ZAT kan een (her-) indicatie voor jeugdzorg, AWBZ-zorg of andere vormen van geïndiceerde zorg aanvragen. De afspraken over participatie in de ZAT's en de taken en bevoegdheden worden in een convenant vastgelegd en ondertekend door alle betrokken partijen.

Samenwerking tussen onderwijs en hulpverlening in voor- en achterliggende zorg vormt de kern van de aanpak in Zorg- en Adviesteams. Zolang er voldoende capaciteit is om de noodzakelijke hulpverlening te bieden (die vaak al door het lichte ZAT of de SMW'ers kan worden vastgesteld) hoeft er geen zwaar beroep gedaan te worden op de agenda van het ZAT+. In het bestuurlijk overleg in februari 2009 is afgesproken te komen tot een dekkend netwerk van 12 ZAT ++ in 2011 en voldoende voor- en achterliggende zorg aanwezig om jongeren tijdig te ondersteunen

Er wordt gestart op twee locaties: een ZAT plus in Spijkenisse voor het Zadkine en in Rotterdam Zuid voor het Albeda College. De voorbereiding is van maart tot de zomervakantie 2009. Vanaf 1 september 2009 zijn zij operationeel.

Een ZAT plus heeft functie voor meerdere zorgoverleggen of "ZAT's". Dit zijn voorbeelden van een ZAT + met satelietlocaties

In de verdeling van ZAT + is uitgegaan van geografische eenheden. Dat levert geen gelijkmatige verdeling van deelnemersaantallen over de ZAT's. Voor het Albeda College is de regio Rotterdam Zuid zo groot, dat vermoedelijk op termijn een opsplitsing in twee regio's in de praktijk werkbaarder is. Liever kleine, slagvaardige eenheden, dan marathonzittingen in een ZAT+ vergadering. Het tijdspad voor de inrichting van ZAT+ is vrij strak gehouden.

In circa anderhalf jaar tijd staat het geraamte van de zorgstructuur. De daarop volgende jaren wordt de kwaliteit van de interne zorgstructuur en van de ZAT+ verder versterkt. De GGD heeft de regie op deze pilot en werkt nauw samen met de ROC's die de coördinatie van de uitvoering hebben.

Voor aanvang van de 2 ZAT++ (september 2009) ligt er een samenwerkingsovereenkomst met de participanten in de ZAT++.

Vanaf september functioneren de eerste 2 nieuwe ZAT ++ en wordt gewerkt aan het opzetten van de volgende twee volgens onderstaand tijdspad, dat is vastgelegd in het bestuurlijk overleg.

Schema Tijdspad inrichting ZAT++²⁴

	1-3-2009	1-9-2009	1-2-2010	1-9-2010
Albeda	Rotterdam Zuid	Rotterdam Noord	Waterweg Noord Overbelasten Zuid	Zuidhollandse eilanden ZAT overbelasten
Zadkine	Spijkenisse ²⁵	Rotterdam Noord ZAT overbelasten	Rotterdam Zuid	Rotterdam Noord-Oost

Deelname aan ZAT plus²⁶

Hieronder staat een overzicht van de directe inzet van medewerkers rondom de vergaderingen van de ZAT++. Er is uitgegaan van een vergaderfrequentie van 1 maal per maand, niet in de zomer.

Over het maken van de afspraken over de participatie in de ZAT's , de financiële kaders van voor- en achterliggende zorg en op welke wijze de kosten verhaald worden heeft de GGD de regie. Hieronder staat de inschatting van de benodigde samenwerkingspartners, zoals de ROC's deze hebben geformuleerd.

²⁴ Bij het Albeda College is al een ZAT + gedurende enkele jaren actief. Dat is het 12^e ZAT.

²⁵ In het kader van Ieder Kind wint is de afspraak gemaakt dat de gemeente Brielle het voortouw neemt bij het organiseren van de ZAT's in de regio Spijkenisse. De GGD zal bij deze afspraak aansluiten

²⁶ In bijlage 3 staat uitgebreide beschrijving van de taken van de diverse vertegenwoordigers in de ZAT's.

Schema directe inzet in ZAT+

Wie	functie	Per ZAT Formatie	2009	2010	2011	Frequentie	actie
vaste vertegenwoordigers	voorzitter	0,2 FTE	640	1920	3840		GGD
Vertegenwoordiging uit intern zorgoverleg	Zorgcoördinator	100 uur	200	600	1200	10 maal per jaar	ROC
	Wisselende inbreng van SMW	100 uur	200	600	1200	10 maal per jaar	ROC zorgt hiervoor in overleg met Flexus Jeugdplein
Bureau Jeugdzorg	voorpostfunctionaris	100 uur	200	600	1200	10 maal per jaar	Is toegezegd in gesprek met de DG
Jongerenloket/Leerplicht/RMC	Teamleider/coördinator met uitvoerende taken	100 uur	200	600	1200	10 maal per jaar	In RMC regio overleg afspraak maken over vertegenwoordiging
GGZ instelling	Psychiatrisch verpleegkundige met coördinerende taken	100 uur	200	600	1200	10 maal per jaar	Overleg met GGZ ACT heeft toegezegd; contact met Rijnmond Noord over smash it up Afspraken of uit preventieve taken kan worden ingezet; Zo, niet afspraak met zorgkantoor /zorgverzekeraar over deze inzet
CJG/GGD	Sociaal Verpleegkundige gericht op doelgroep 16-23 met coördinerende taken. Goed bekend met aanbod CJG	100 uur	200	600	1200	10 maal per jaar	Leveren door CJG/GGD. Hierover moeten nog afspraken gemaakt worden
GGD	Management-assistentie	0,2 FTE	640	1920	3840		Draagt zorg voor ondersteuning zorgoverleggen en ZAT plus o.a. agenda, verslag, registratie, verzamelen casussen, contacten zorgoverleg/ZAT plus GGD
Extra bij 5 ZAT plus overbelasten							
Mee		100 uur	100	300	500	10 maal per jaar	Afspraken nog maken
REC		100 uur	100	300	500	10 maal per jaar	Afspraken nog maken over deelname
Op afroep							
Verslavingszorg		50 uur	100	300	600	5 maal per jaar	Afspraken met Bouman
Schuldhelpverlening		50	100	300	600		Voor Rotterdam zijn er contacten en inzet medewerkers op de ROC's, overige woonplaatsen nog regelen
Overige organisaties voor		20	40	120	240	2 maal per jaar	Afspraken maken

jeugd en maatschappelijke hulpverlening							
Dosa/Gosaregistrateur		20	40	120	240	2 maal per jaar	Afspraken maken in het kader van het veiligheidsbeleid op de LEA.
Reclassering		20	40	120	240	2 maal per jaar	Afspraken maken door gemeente
Totaal			3000 uur =2,1 FTE	9000 uur =6,3 FTE	17800 uur = 12,7 FTE		

Wat is de taak van deelnemers aan ZAT +?

- Actieve deelname aan vergaderingen
- Voorbereiding vergaderingen
- Uitzetten van casuïstiek in eigen organisatie(s)
- Monitoring voortgang hulpverlening vanuit organisatie
- Rapportage
- Aanspreekpersoon voor zorgoverleggen/lichte ZAT's die als satellieten zijn verbonden met ZAT plus . In geval in Zorgoverleg/licht ZAT afgesproken interventie/zorg niet wordt geleverd/niet toegankelijk is, is de contactpersoon in het ZAT+ verantwoordelijk voor de interne doorzetting in de organisatie.
- Daarnaast hebben de deelnemers aan het ZAT + zelf tijd beschikbaar voor tussentijdse consultatie of regelen zij tussentijdse consultatiemogelijkheden binnen de organisatie.

De vergaderingen van de ZAT + zijn de momenten waarop vertegenwoordigers van de organisaties bij elkaar zijn om onderwijs-zorgarrangementen af te spreken. Dat is het geraamte van de ZAT structuur. Van veel groter belang is de zorg die tussentijds door de organisaties wordt geboden. Hoe beter deze is georganiseerd, hoe minder casussen op de ZAT's besproken hoeven te worden. De betrokkenheid van de participerende instellingen is met name van belang omdat zij zich hiermee committeren om de noodzakelijke zorg voor deelnemers in de ROC's te leveren en elkaar daarop gaan aanspreken.

Wat leveren deelnemende organisaties ?

De ROC's hebben een vraag neergelegd voor de volgende dienstverlening:

- Advies en consultatie,
- Probleemtaxatie, diagnostiek en handelingsadvisering
- Casusoverleg over complexe zaken
- Handelingsplanning en afstemming
  - (Vorbereiding op) indicatiestelling
  - Directe toegang tot pedagogische begeleiding en interventieprogramma's door externe partijen
  - Deskundigheidsbevordering

De zorgcoördinatoren maakt afspraken met de onderstaande organisaties over deskundigheidsbevordering op basis van de vragen van de teams. In onderstaand schema staan indicaties van inzet. Richtlijn is per ZAT+ per organisatie 20 uur beschikbaar in 2009 voor deskundigheidsbevordering. Op basis van evaluatie worden voor 2010 dit aantal bijgesteld. Voor de helderheid deskundigheidsbevordering richt zich op docententeams en/of zorgcoördinatoren.

Afspraken over inzet begeleiding op school

CJG/GGD	Spreekuur GGD 10% 3400 leerlingen: komt op spreekuur . Meewerken aan arbo versuim aanpak
Schuldhelpverlening	Spreekuur 5% 1700 leerlingen: komt op spreekuur (als er lichtere vormen van hulp zijn) ontwikkelen aanpak lichter dan schuldhelpverlening deskundigheidsbevordering voor teams
Bureau Jeugdzorg	Meewerken aan snelle indicaties (pilot SMW als bruggenhoofd) naar (jeugd) zorg
Leerplicht/RMC	Spreekuren op locaties Meewerken aan arbo verzuimaanpak
GGZ	Ambulante GGZ, laagdrempelig, snel, outreachend , met aansprekende medewerkers ' op gympen' Met name de toeleidingsfunctie de school inbrengen
Verslavingszorg	Spreekuur 1% 340 leerlingen: komt op spreekuur .

Voorlichting en deskundigheidsbevordering

	Gericht op teams	Gericht op deelnemers
CJG/GGD	Voorlichting ook over internetbegeleiding consultatie deskundigheidsbevordering voor teams	GGD voorlichting 6000 leerlingen op jaarbasis; 20 per groep 300 maal 2 uur voorlichting is 600 uur.
Schuldhelpverlening	voorlichting ook over internetbegeleiding spreekuren op locaties ontwikkelen lichter dan schuldhelpverlening deskundigheidsbevordering voor teams	voorlichting 6000 leerlingen op jaarbasis; 20 per groep 300 maal 2 uur voorlichting is 600 uur.
Leerplicht/RMC	Deskundigheidsbevordering teams	
REC's	Deskundigheidsbevordering voor teams	
GGZ	Voorlichting ook over internetbegeleiding	
Verslavingszorg	Voorlichting aan groepen op verzoek deskundigheidsbevordering voor teams	voorlichting 6000 leerlingen op jaarbasis; 20 per groep 300 maal 2 uur voorlichting is 600 uur.

Registratie van ZAT afspraken

Registratie van noodzakelijke en geboden zorg in de zorgoverleggen en de ZAT++ vormt een belangrijke bron van gegevens bij de behoeftebepaling van de aard, kwantiteit en kwaliteit van de specialistische begeleiding en hulpverlening. Het NJI werkt aan een systeem van afspraken over de wijze waarop registratie en beschrijving zal plaats vinden en een registratiesysteem dat landelijk beschikbaar komt.

Voor het bespreken van de resultaten van de registratie , de analyse en het bijstellen van het plan van inzet van zorg (Z1 en Z2) is het platform ROC – (jeugd)zorg het aangewezen gremium . Het uitbreiden van de zorg betekent niet altijd dat er meer jongeren zorg krijgen, maar in een eerder stadium, en wellicht meer geëigende vormen van zorg.

De registratie moet in toenemende mate de onderbouwing geven van omvang en type hulpvragen in het MBO. Deze cijfers zullen de educated guess vervangen door een educated need.

5 Financiën, Capaciteit en volume

De ROC's constateren dat voor een effectieve zorgportfolio voor jongeren van 16-27 jaar de komende jaren extra inspanningen zijn vereist. Deze extra inspanningen zijn met name een opdracht aan de professionals in de regio Rijnmond.

Om deze extra inspanning mogelijk te maken, is er de ruimte nodig voor het ontwikkelen en uitvoeren van onderwijs-zorgarrangementen.

Hieronder worden de financiële consequenties beschreven van de invoering van de lichte ZAT's en ZAT ++ en de schoolgebonden interne en externe zorg die de ROC's vragen. De eventuele extra zorg in Z2 door betere signalering en doorverwijzing maakt geen deel uit van deze notitie; het is op dit moment nog niet mogelijk daarover een prognose te doen. Een goede registratie binnen de zorgstructuur van gevraagde en geleverde zorg zal de komende tijd meer zicht geven op de begeleiding in Z2.

Lichte ZAT structuur

Voor het inrichten van de lichte ZAT's is zowel de medewerking vanuit de onderwijsteams, schoolgebonden interne en externe begeleiding, als op afroep partners uit Z2 nodig. In de lichte ZAT's kunne in principe alle deelnemers besproken worden, vandaar dat het bereik in 2011 alle deelnemers is.

In de praktijk komen er circa 5-6 deelnemers ter bespreking in een vergadering van een licht ZAT. Door de contacten in een licht ZAT zijn de participanten in het overleg goed op de hoogte van het zorgaanbod en wordt er buiten de lichte ZAT's om veel contacten gelegd om zorg in te zetten voor jongeren.

Inzet in lichte ZAT's

		100 lichte ZAT's 2010	150 lichte ZAT's 2011
	Bereik deelnemers	Circa 23.000	Circa 35.000
	Besproken deelnemers	Circa 550	Circa 825
O1 en O2	Voorzitter notulist zorgcoördinatie.	9600 uur	14400
O3	Loopbaancoach, orthopedagoog	3200 uur	4800
Z1	Smw, time4you. schoolverpleegkundige	3680 uur	5520
Z2	Leerplicht, jongerencoach, psychiatrisch verpleegkundige	1200 uur	1800
		17680 uur	
totaal			26520 uur
		12,5 FTE	19 FTE
	GPL € 80.000	€1.000.000	1.520.000

ZAT ++ structuur

Inzet in ZAT++

	2009	2010	2011
Bereik deelnemers	Circa 8000	Circa 23.000	Circa 35.000
Besproken deelnemers	Circa 50	Circa 200	Circa 450
Voorzitter notulist zorgcoördinatie.	640	1920	3840

O3	zorgcoördinator	200	600	1200
Z1	Smw	200	600	1200
	Leerplicht, jongerencoach, psychiatrisch verpleegkundige Voorpostfunctionaris BJJ GGZ Verslavingszorg GGD/CJG MEE REC			
Z2	DOSA/GOSA			
totaal	AANTAL UUR	3000	9000	17800
	fte	2	6,5	12,5
	Gpl € 80.000	€ 160.000	€520.000	€ 1.000.000

Schoolgebonden interne zorg (O3)

De schoolgebonden interne zorg is actief op de aandachtsterreinen loopbaan en leren. Ook de deelnemers die extra zorg en aandacht nodig hebben zoals jonge moeders, mensen met een handicap, met dyslexie, vanuit het praktijkonderwijs en met lwoo achtergrond krijgen extra aandacht. De personeelskosten lopen op van 4,1 miljoen naar 7,2 miljoen in 2012.

O 3 Schoolgebonden interne zorg in de onderwijsorganisatie	2009 ²⁷		2010		2011		2012	
	Fte	€	fte	€	fte	€	fte	€
Loopbaanbegeleiding	40	3.200.000	44	3.625.600	48	3.955.200	52	4.284.800
<i>Begeleide deelnemers</i>	2700	8%	2900	9%	3200	9%	3500	10%
Zorgcoördinatie ²⁸	5	400.000	12	988.800	16	1.664.000	20	1.648.000
Begeleidingsspecialist: - orthopedagogen - begeleiding specifieke doelgroepen ²⁹ - logopedie etc	6	480.000	10	824.000	12	1.456.000	16	1.318.400
<i>Begeleide deelnemers</i>	480	2%	800	4%	950	5%	1100	6%
Totaal	51	4.080.000	66	5.438.400	78	7.075.200	88	7.251.200

²⁷ In de notitie korte lijnen, snelle acties is dit zelfde schema gebruikt, waarbij de jaren liepen van 2008 tot 2011. Helaas bleek het traject meer tijd te vergen en is er in 2009 nog geen extra zorg geleverd aan ROC deelnemers: vandaar dat in het schema alles een jaar in tijd opgeschoven is. Het schema is opgebouwd als een groeiscenario waarin rekening is gehouden dat budgetten vermoedelijk slechts stapsgewijs worden omgebouwd en medewerkers stapsgewijs worden ingezet in laagdrempelige vormen van zorg voor 16-23 jarigen. Jaarlijks zal dit scenario worden aangepast op basis van de vragen van de ROC (deelnemers).

²⁸ Zorgcoördinatie moet nog ingevoerd bij alle opleidingsteams; naar gelang er meer in- en externe zorg is binnen de ROC's is er meer zorgcoördinatie nodig om de zorg zo inventief en effectief mogelijk in te zetten..

²⁹ Bijvoorbeeld jonge moeders, jongeren met een handicap.

Schoolgebonden externe zorg (Z1)

	2009		2010		2011		2012	
	FTe	€	fte	€	fte	€	fte	€
Bereik deelnemers	2650	8%	3100	9%	3550	10%	3800	11%
schoolmaatschappelijk werk	21,5	1.771.600	25	2.060.000	28,5	2.348.400	31	2.554.400

In het groeiscenario gaan wij uit van een geleidelijke groei. Een fulltime SMW 'er begeleidt circa 125 deelnemers; schoolmaatschappelijk werk wordt deels betaald door de gemeente Rotterdam. De gemeente spreekt met de regiogemeente over een bijdrage aan de zorgstructuur in de ROC's.

Daarnaast heeft OCW een budget aangekondigd voor schoolmaatschappelijk werk voor de ROC's. Wanneer er daadwerkelijk een bijdrage van de regiogemeenten komt, lijkt het groeiscenario realiseerbaar.

- **Gedragstraining bij 'lichte' gedragsproblematiek : Time 4you**

Time4you is een aanpak van gedragsproblemen bij jongeren en wordt met name ingezet voor niveau 1-2 aanpak, al zijn er wel vragen van uit niveau 3 en 4. Bij een inzet van 1 FTE voor 250 deelnemers op niveau 1-2 is er totaal 26 FTE nodig (dan is er geen inzet voor niveau 3-4)

Voor sommige jongeren is de thuissituatie niet de plek waar hun gedrag wordt gecorrigeerd. Eén van de problemen is met name de opleidingen op niveau 1 en 2 (maar niet uitsluitend op die niveaus) komt voort uit gedrag van de jongeren, in de klas, op de BPV plek, zowel naar medeleerlingen als docenten, begeleiders op de werkplek.

Op projectbasis zijn er goede ervaringen opgedaan met de inzet van gedragstrainers binnen het onderwijs (time4you). Teams vragen naar deze ondersteuning, de vragen zijn omvangrijker dan de groei die in dit groeiscenario is opgenomen, maar er kan onvoldoende uitgereid worden ivm ontbreken van bekostiging.

Time4you	2009		2010		2011		2012	
inzet	FTe	€	fte	€	fte	€	fte	€
Gedragstraining (Time4you)	8	585.040	12	877.560	20	1.462.600	32	2.340.160
bereik	720	2%	1080	3%	1440	4%	1800	5%

Sociaal verpleegkundige

Schoolverpleegkundige wordt vanuit de GGD ingezet voor de gezondheid van jongeren. De zorg is zowel preventief als curatief en vindt zowel individueel als in groepen plaats

schoolverpleegkundige	2009		2010		2011		2012	
	FTe	€	fte	€	fte	€	fte	€
Schoolverpleegkundigen	1	73.130	2	146.260	4	292.520	6	438.780
Bereik	320	<1%	640	2%	1280	4%	1980	5%

Psychiatrisch verpleegkundige

De psychiatrisch verpleegkundige wordt vanuit de GGZ ingezet voor individuele psychische gezondheid van jongeren.

Psychiatrisch verpleegkundige	2009		2010		2011		2012	
	FTe	€	fte	€	fte	€	fte	€
			2	146.260	4	292.520	6	438.780
Bereik			160	0,5%	320	0,9%	480	1,3%

Jongerencoaches

Een jongerencoach heeft een geschatte caseload van 57 deelnemers per fte. In maart 2009 is een pilot gestart voor 1,5 jaar. Het is nog te vroeg in de pilot om met kengetallen te komen; pas als de doelgroep helder is en het effect van de outreachende begeleiding kan een prognose worden gemaakt van de omvang van de vraag en de daarmee samenhangende inzet en de kosten van deze werksoort.

5.1 Een stip op de horizon als lonkend perspectief

In voorgaande paragrafen hebben de ROC's een groeiscenario geschetst. Daarbij is leidend geweest de inschatting in welk tempo de zorgstructuur kan worden opgebouwd en budgetten kunnen worden gevonden of worden omgebogen.

De inschatting van wat nodig is aan zorg is gebaseerd op een estimated guess. In onderstaande 'stip op de horizon' geven de ROC's een toekomstvisie, die gebaseerd is op de kennis van 2009, een situatie waarin de zorg slechts mondjesmaat aanwezig is. Wanneer het palet van zorg in de volle breedte beschikbaar is, geredeneerd vanuit de vragen van deelnemers en onderwijsteams is het goed mogelijk dat er verschuivingen komen in dit toekomstbeeld. Meer aanwezigheid van psychiatrische verpleegkundigen kan bijvoorbeeld een grotere doorstroom onder klanten van schoolmaatschappelijk werk te weeg brengen. Of de aanwezigheid van meer zorgcoördinatoren kan de vraag naar interne begeleidingsspecialisten doen afnemen. Bij het beschrijven van deze stip op de horizon staan de loopbanen van deelnemers in het ROC tot 23 jaar voor ogen. Daaronder zijn veel

overbelaste en zorgleerlingen. Het toekomstbeeld dat hier is geschetst gaat uit van onderwijs-zorgarrangementen in de ROC's, van opleidingen waarin als een plus structuur wordt geboden. Deze visie sluit aan op de schets van Plusscholen in het WRR rapport Vertrouwen op school van Winsemius e.a.

Ook wanneer de wijkscholen verder ontwikkeld zijn, telt het beroepsonderwijs overbelaste jongeren in reguliere opleidingen. Als jongeren hun talenten moet kunnen ontplooiën, geldt dat op alle niveaus van het ROC. Een deel van de overbelaste jongeren gaat naar zorg- onderwijsarrangementen, van waaruit eventueel opstroom naar (bbl) crebo opleidingen plaats kan vinden. Het merendeel van de overbelaste en zorgleerlingen volgt onderwijs in de beroepsopleidingen van de ROC's. Als kijkrichting voor de zorgstructuur hebben wij het volgende beeld.

O1 en O2 Onderwijs en begeleiding

Jongeren volgen onderwijs in kleine klassen/groepen, met intensieve begeleiding oa. studieloopbaanbegeleiding en BPV begeleiding bij hun ontwikkelingsproces als beroepsbeoefenaar en hun ontwikkeling tot actief participant aan deze samenleving. In het onderwijsteam is aandacht voor beide ontwikkelingsprocessen. (zie werkgroep financiën)

De taak van zorgcoördinatie is op twee manieren geborgd in het onderwijs. Op het niveau van het team is er een taakdocent zorg. Daarvoor is per team op niveau 3 en 4 80 uur op jaarbasis beschikbaar, op niveau 1 en 2 160 uur op jaarbasis 160 uur. Dit zijn richtlijnen, bij de toekenning van taakuren aan teams worden ook het aantal overbelaste en zorgdeelnemers in de opleiding als factor meegewogen.

Voor de schoolgebonden interne en externe zorg staat in onderstaand schema een toekomstbeeld, een stip op de horizon. De komende jaren zal de zorgstructuur verder uitbreiden; jaarlijks bekeken worden op basis van de evaluaties van inzet vna zorg welke verschuivingen dit geeft in deze toekomstvisie.

O3 en Z1 schoolgebonden interne en externe zorg

Stip op de horizon

O 3 Schoolgebonden interne zorg in de onderwijsorganisatie			
	fte	bereik	€
Loopbaanbegeleiding	54	11%	4,285
Zorgcoördinatie	25	ALLEN	1,75
Begeleidingsspecialisten	16	6%	1,2
Totaal	95		7,235

Z1 Begeleiding en hulpverlening door schoolgebonden externe specialisten			
	fte	bereik	€
Schoolmaatschappelijk werk	34	12%	2,80
Gedragstraining	48	11%	3,50
Schoolverpleegkundigen	9	5,3	0,75
Psychiatrisch verpleegkundigen	9	2%	0,75
Jongerencoaches	MINIMAAL 15	3%	1,28
totaal	115		9,075

6 Organisatie en regie

Samenwerking tussen ROC's en instellingen in de zorg is in Rotterdam/Rijnmond niet nieuw. Er is in bepaalde opzichten sprake van een traditie van jaren die echter doorgaans een projectmatig karakter heeft gekend. Het is tijd om samenwerking te gaan verankeren in structurele, lange termijn afspraken. Het onderwerp van de samenwerking, jongeren die belemmerd worden in hun schoolloopbaan, kent namelijk ook een structureel karakter. Dit vraagstuk is niet op te lossen met tijdelijke projecten. Bij de organisatorische ontwikkeling moet dan ook aandacht zijn voor borging in lange termijn beleid, structurele bekostiging en permanente ontwikkeling.

Het gaat bij samenwerking per definitie om lerende samenwerking. Onderwijs en zorg sluiten niet vanzelfsprekend op elkaar aan. Op veel onderdelen moeten culturen, organisaties en werkprocessen naar elkaar toegroeien. Bovendien wordt de personele inzet gebaseerd op een educated guess, een inschatting die al werkende weg realistischer en specifiek moet worden. Dit vraagt om permanente aandacht.

De Rotterdamse jeugd is sterk gebaat met maatregelen die korte lijnen en snelle acties tussen scholen en zorginstellingen bevorderen. Randvoorwaarde is dat alle regelgeving die deze vorm van samenwerking tussen scholen en zorginstellingen belemmeren opgeheven wordt. In plaats van regels is er behoefte aan beleidsruimte en financiële middelen om per doelgroep op maat gemaakte onderwijs- zorgarrangementen te kunnen maken.

Aan de basis van de afspraken staan Gemeente en Stadsregio, die bestuurlijke afspraken maken met andere bestuurders zoals politie en zorgverzekeraars. In overleg met de ROC bestuurders worden vervolgens de uitgangspunten, financiële kaders en de opbrengsten van samenwerking vastgesteld. Deze vormen de context waarbinnen de uitvoerende partijen de doelen en opdrachten concreet gaan uitwerken.

Deze organisaties treffen elkaar in het platform ROC – (jeugd)zorg op vastgestelde momenten om knelpunten aan te pakken, tekorten in het voorzieningenniveau te benoemen en de kwaliteit van de samenwerking te optimaliseren. Onderdeel daarvan is het bespreken van evaluatie- en effectrapportages die weer de basis vormen voor nieuwe beleidsadviezen. Het platform ROC'(jeugd) zorg bevat een vertegenwoordiging van personen met mandaat namens de directies van de instellingen die participeren in de zorgstructuur.

De coördinatie van doorgaande ontwikkeling en verantwoording van resultaten belegd bij de GGD. De kwaliteit van de zorgadviesteams en de inzet van de samenwerkingspartners ten aanzien van ROC deelnemers zijn een vast onderdeel zijn van de Lokaal Educatieve Agenda³⁰;

Kwaliteit

De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de zorgstructuur ligt niet alleen bij het onderwijs, maar ook bij de externe zorgpartijen (werkzaam in en buiten de school). Het is van belang dat het onderwijs expliciteert welke inhoudelijke opdracht zij bij de externe zorgpartijen neerlegt (waarbij het onderwijs ook daadwerkelijk als inkoper van diensten kan functioneren). Jaarlijks wordt in het platform ROC-(jeugd)zorg geëvalueerd in welke mate de geleverde bijdrage aan de zorgstructuur van alle partijen voldoet aan de behoeften van de jongeren in de ROC's.

---

³⁰ Vanuit de nieuwe wet Onderwijsachterstandenbeleid dienen gemeenten en onderwijs binnen de lokaal educatieve agenda een lijst van onderwerpen te maken, waarbij ook afspraken worden gemaakt over de uitvoering en verantwoording van deze thema's. Hierbij dienen onder meer aspecten rondom zorg in en om de school aan bod te komen. In Rotterdam is dit het Rotterdams Onderwijs beleid (ROB)

Een goede aansluiting tussen onderwijs en (jeugd)zorg veronderstelt dat zorg expertise kan worden ingeschakeld op het moment dat de problematiek de gebodnen intrene zorg te boven gaat. Het is daarvoor van belang dat het onderwijs een duidelijke vraag neerlegt bij de zorgpartijen³¹. Zo wordt helder waarop de zorg zich moet richten in haar activiteiten en de vormgeving daarvan. De verantwoordelijkheidsverdeling tussen onderwijs en zorg blijft scherp en zuiver. Daarnaast maakt dit voor de financiers van de zorg (gemeenten, stadsregio, zorgkantoren) inzichtelijk waarop zij de zorginstellingen moeten aansturen en afrekenen.

---

³¹ In deze notitie concentreren wij ons op de zorg aan jongeren tot 23 jaar en daarom ook op de organisaties die zorg verlenen aan deze groep, in het bijzonder het Centrum voor Jeugd en Gezin. Met name in de BVE-sector hebben scholen ook te maken met zorgverleners voor volwassenen. Hoewel een groot deel van de kwaliteitskenmerken die in deze paragraaf worden besproken ook op deze partijen betrekking hebben, kunnen er verschillen zijn.

Bijlage 1 Overzicht van ZAT ++ met bijbehorende satellietlocaties per ROC

Schema Overzicht van ZAT's met satellietlocaties

Zat plus Zadkine	locaties	Zat plus Albeda College	locaties
Zat Spijkenisse	Sportlaan Spijkenisse Hoefsmidstraat Hoogvliet	Zat Waterweg Noord	Schiedamse weg in Schiedam Buys Ballotlaan in Vlaardingen Delft De vloot Maassluis Naaldwijk?
ZAT Rotterdam Noord	Teijlingerstraat Hofplein Benthemstraat Marconistraat Vijverhofstraat Ringerstraat S'dam Lydwinastraat S'dam	Zat Rotterdam Noord	Prins Alexanderlaan A van Raephorstlaan Breitnerstraat Baljuwstraat Mathenesserlaan Weena Zr Hennekeplein P.de Hoogweg
ZAT Rotterdam Zuid	Posweg Jan Ligthartstraat Montessoriweg Posthumalaan Sikkelstraat Vorkstraat	Zat Rotterdam Zuid	Rosestraat Sportlaan* Haastrechtstraat* Heijplaat* Van Graftstraat* Slingeplein Huismanstraat Van Drutenstraat* Stolwijkstraat* Poortugaal Spinozaweg
Zat Rotterdam Oost	Prins Alexanderlaan Prins Constantijnweg Marten Maesweg Dakotaweg Schoonhoven	ZAT Spijkenisse en de Zuid Hollandse eilanden	Ridderkerk, Spijkenisse Hellevoetsluis Middelharnis Oude Tonge Rhoon
ZAT overbelasten Zadkine*	Zap education/diverse locaties AKA	Zat overbelasten Albeda College	Baljuwstraat AL
		Zat overbelasten Albeda College	Al Sportlaan Heindijk
		Zat overbelasten Albeda College	Oostzeedijk, Schiehaven e.a. rebound projecten
* In verband met grootte van deze regio is het te overwegen direct een ZAT overbelasten Noord en overbelasten Zuid te maken. Anders zal bij evaluatie bekeken moeten worden of afsplitsing van Regio Noord en Zuid gewenst is.		* In verband met de grootte van deze regio is het te overwegen na ontwikkeling van meer zorgoverleggen een splitsing aan te brengen in de regio Rotterdam Zuid	

Bijlage 2 Taakprofielen van de Participanten in het lichte ZAT.

De voorzitter van het lichte ZAT

Algemene typering en specifieke expertise

De voorzitter is, vanuit voldoende kennis van de problematiek van de deelnemers van de verschillende aanwezige disciplines in de schoolgebonden interne zorgstructuur, in staat om het lichte ZAT als intern multidisciplinair netwerk te leiden. Zij/hij weet openheid en een taakgerichte sfeer te bewerkstelligen. Zij/hij richt zich in het overleg zowel op de inhoudelijke afspraken over inzet van begeleiding en zorg voor deelnemers (één jongere, één plan) als de procedurele aspecten en op het maken en nakomen van concrete afspraken.

De voorzitter heeft inzicht in de zorg(on)mogelijkheden van de opleidingen en de andere partijen in het licht ZAT en de afspraken over de opschaling naar het ZAT plus.

Taken

Leiding geven aan het lichte ZAT

1. Draagt zorg voor optimaal functioneren van het licht ZAT als intern zorg netwerk en als casusoverleg
2. Organiseert de bijeenkomsten en bereidt deze voor
3. Leidt de vergadering van het licht ZAT
4. Draagt zorg voor een optimale inbreng van een casus (gegevensaanlevering) en informatievoorziening voor ZAT-deelnemers over de casus)
5. Zorgt ervoor dat per casus de relevante partijen aan tafel zitten en dat eventueel aanvullende deskundigen die geen permanente zitting hebben in het licht ZAT zijn uitgenodigd.
6. Bewaakt de regulatieve cyclus (vraag-analyse-plan-actie-evaluatie en nazorg)
7. Bewaakt de uitgangspunten, alsmede de realisatie van de doelen van het lichte ZAT
8. Draagt zorg voor optimale uitvoering van de functies van het lichte ZAT
9. Neemt, zo mogelijk op basis van consensus, besluiten ten behoeve van het realiseren van afspraken

Onderhouden contacten ten behoeve van afstemming en samenhang

10. Met het Trajectbureau/Servicecentrum over de inzet die de deelnemers aan de schoolgebonden interne zorg in het lichte ZAT leveren
11. Met het ZAT plus waarvan het lichte ZAT een 'satelliet' is

Verantwoordelijk voor de administratie en registratie (zelf uitvoeren of delegeren)

12. Uitnodigen van de deelnemers voor de bijeenkomsten
13. Digitale registratie van cliëntgegevens en beleidsinformatie
14. Bewaking van de afspraken en regels met betrekking tot de verslaglegging

Informatievoorziening (zelf uitvoeren of delegeren)

15. Verzorgt de voorlichting over het lichte ZAT aan het opleidingsteam en management

Deskundigheidsbevordering (doen) organiseren

16. Draagt zorg voor optimale toerusting van de deelnemers om hun taken in het licht ZAT te vervullen. In dit kader kan de voorzitter behoefte signaleren aan deskundigheidsbevordering

Evaluatie en verbetering van het lichte ZAT

Legt volgens afspraken periodieke rapportage verantwoording af aan de branchedirecteur en de directeur Trajectbureau. Implementeert op basis van evaluatie en bespreking met de vertegenwoordigers in de stuurgroep de noodzakelijke verbeteringen in de werkwijze van het ZAT.

Inbrenger van de casus

Algemene typering en specifieke expertise

De inbrenger van de casus draagt zorg voor een adequate voorbereiding, inbreng, en afhandeling van de casus. Hij/zij is in staat tot het inbrengen van relevante gegevens op basis van opleidingsintern verzamelde informatie, en kan op basis van de bespreking in het lichte ZAT de afspraken vertalen in handelingsgerichte adviezen en/of oplossingsrichtingen; hij/zij volgt het verdere verloop van de casus en koppelt zonedig binnen het opleidingsteam de uitkomsten van het licht ZAT-overleg terug.

Taken

1. Zorgt, in afstemming met de voorzitter, voor de voorbereiding van de casusbespreking door een samenvattende inbreng op basis van verzamelde informatie
2. Draagt zorg voor een casusbeschrijving met selectie van welke informatie de leden van het licht ZAT voor de bespreking ontvangen.
3. Brengt de casus zodanig in dat voor de deelnemers aan het licht ZAT duidelijk is wat het probleem is en wat de vraag is
4. Draagt bij aan de kwaliteit van de casusbespreking door het verstrekken van relevante informatie vanuit de opleidingssituatie
5. Bewaakt (samen met de voorzitter) de uitvoering van gemaakte afspraken
6. Zorgt voor terugkoppeling van relevante afspraken naar het opleidingsteam, en eventueel naar de deelnemer en/of ouders
7. Verwerkt afspraken/uitkomsten in het deelnemersdossier van de deelnemer
8. Doet verslag over de voortgang

Trajectbegeleider

Algemene typering en specifieke expertise

De trajectbegeleider/loopbaancoachwerker wordt met name ingeschakeld bij situaties waarin sprake is van loopbaanvragen bij de deelnemer. Hij/zij beschikt over inzicht in de factoren bepalend voor het ontstaan van loopbaanvragen, en keuzeproblematiek, beschikt over vaardigheden in het (tijdig) signaleren en analyseren van die problemen en heeft kennis van loopbaancoachingstechnieken en kan deze zowel individueel als in groepen inzetten. Hij/zij beschikt over methodische vaardigheden in het werken met deelnemers van 16-23 jaar; heeft inzicht in taakstelling, organisatie en werkwijze van de onderwijsinstelling, de zorgstructuur en de educatieve kaart in de regio.

Taken in het lichte ZAT

1. Inbrengen van specifieke expertise vanuit het eigen vakgebied in het lichte ZAT
2. Inbrengen van relevante informatie uit het loopbaandossier en lopende begeleidingscontacten
3. Bieden van gerichte handelingsadviezen voor de opleiding met betrekking tot de besproken cases
4. Het bieden van loopbaancoaching aan deelnemers en eventueel het onderhouden van contacten met ouders

5. Consultatie bieden aan het opleidingsteam ten behoeve van vroegsignalering van loopbaanvragen, dreigende uitval of belemmerende factoren in de loopbaan van de deelnemer.
6. Consultatie bieden aan het opleidingsteam inzake omgaan met loopbaanvragen
7. Zo nodig(laten) doen van aanvullend onderzoek bijvoorbeeld het inzetten van testen
8. Eventueel betrekken van met de school verbonden leerplicht/ rmc steunpunten , eventueel warm overdragen aan trajecten of opvangvoorzieningen buiten de school.
9. Brengt deskundigheid in vanuit de specifieke expertise
10. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
11. Bespreekt met het management - op basis van de in de evaluatie noodzakelijk gebleken – verbeteringen in de eigen organisatie
12. Treedt zo nodig op als casemanager.

Schoolmaatschappelijk werker (SMW)

Algemene typering en specifieke expertise

De schoolmaatschappelijk werker wordt met name ingeschakeld bij situaties waarin sprake is van psychosociale of praktische problematiek bij de deelnemer. Hij/zij beschikt over inzicht in de factoren bepalend voor het ontstaan van psychosociale problemen zoals die met betrekking tot opvoeden en opgroeien en zelfstandigheid verwerven; beschikt over vaardigheden in het (tijdig) signaleren en analyseren van die problemen en hij/zij heeft kennis van hulpverleningsmethoden en -technieken en van hulpverleningsmogelijkheden en zet deze in. Hij/zij beschikt over methodische vaardigheden in het werken met deelnemers n 16-23 jaar; heeft inzicht in taakstelling, organisatie en werkwijze van de onderwijsinstelling, de zorgstructuur en de sociale kaart in de regio en kan het indicatiebesluit voorbereiden volgens de korte lijnen overeengekomen met BJZ. Hij/zij geeft kortdurende hulpverlening aan deelnemers en schakelt andere hulpverleners in voor deelnemers met complexe of zwaardere problematiek.

Taken in het lichte ZAT

13. Inbrengen van specifieke expertise vanuit het eigen vakgebied in het lichte ZAT
14. Inbrengen van relevante informatie uit het SMW-dossier en lopende begeleidingscontacten
15. Bieden van gerichte handelingsadviezen voor de opleiding met betrekking tot de besproken cases
16. Het bieden van kortdurende hulpverlening aan deelnemers en eventueel het onderhouden van contacten met ouders
17. Consultatie bieden aan het opleidingsteam ten behoeve van vroegsignalering van psychosociale problemen, onveilige of belemmerende factoren
18. Consultatie bieden aan het opleidingsteam met betrekking tot het communiceren met ouders
19. Consultatie bieden aan het opleidingsteam inzake omgaan met psychosociale problematiek en vaak voorkomende (groeps)problemen
20. Zo nodig doen van aanvullend onderzoek
21. Verwijzen of toeleiden naar met de school verbonden vormen van zorg en hulpverlening, maatschappelijke dienstverlening en andere lokale zorg- en welzijnsvoorzieningen en met de
22. Desgewenst opstellen van sociale rapportage ten behoeve van indicatiestelling voor (jeugd)zorg volgens de korte lijnen afgesproken met bureau Jeugdzorg
23. Brengt deskundigheid in vanuit de specifieke expertise
24. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden

25. Koppelt relevante informatie vanuit het licht ZAT terug naar de eigen instelling
26. Bespreekt met het management - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken – verbeteringen in de eigen organisatie
27. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsnetwerk bij de betreffende deelnemer
28. Treedt zo nodig op als casemanager.

Gedragstrainer – time4you

Algemene typering en specifieke expertise

De gedragstrainer wordt met name ingeschakeld bij situaties waarin sprake is van gedragsproblematiek bij de deelnemer. Hij/zij beschikt over inzicht in de factoren bepalend voor het ontstaan van gedragsproblematiek en motivatieproblemen; beschikt over vaardigheden in het (tijdig) signaleren en analyseren van die problemen; hij/zij heeft kennis van hulpverleningsmethoden en -technieken gericht op de versterking van ontwikkelingskansen en het probleemoplossend vermogen van jongeren. Hij/zij beschikt over methodische vaardigheden in het werken met deelnemers. Hij/zij heeft inzicht in taakstelling, organisatie en werkwijze van de onderwijsinstelling, de zorgstructuur . Hij/zij biedt consultatie aan docenten.

De gedragstrainer kenmerkt zich voornamelijk door het uitvoeren van intensieve individuele begeleiding en/of groepstraining. Hij/zij zorgt voor het planmatig en doelgericht begeleiden van 16-23 jarigen in nauwe samenwerking met het opleidingsteam en eventueel met de ouders/verzorgers.

Taken in het lichte ZAT

1. Inbrengen van specifieke expertise vanuit het eigen vakgebied in het lichte ZAT
2. Inbrengen van relevante informatie uit het begeleidingsdossier en lopende begeleidingscontacten
3. Bieden van gerichte handelingsadviezen voor de opleiding met betrekking tot de besproken cases
4. Het bieden van individuele of groepsgewijze begeleiding aan deelnemers en het eventueel onderhouden van contacten met ouders
5. Consultatie bieden aan het opleidingsteam ten behoeve van vroegsignalering van gedrags- problemen, motivatieproblemen, onveilige of belemmerende factoren
6. Consultatie bieden aan het opleidingsteam inzake omgaan met gedragsproblematiek en motivatieproblemen en vaak voorkomende (groeps)problemen
7. Zo nodig doen van aanvullend onderzoek in overleg met de gedragswetenschapper
8. Brengt deskundigheid in vanuit de specifieke expertise
9. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
10. Koppelt relevante informatie vanuit het licht ZAT terug naar de eigen instelling
11. Bespreekt met het management - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken – verbeteringen in de eigen organisatie
12. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsnetwerk bij de betreffende deelnemer en geeft deze signalen door

Participanten op afroep

Leerplichtambtenaar/RMC vertegenwoordiger

Algemene typering en specifieke expertise

De leerplichtambtenaar is een regionale of gemeentelijk ambtenaar die zich bezighoudt met het toezicht en de controle op de naleving van de leerplicht en RMC regelingen. De volledige leerplicht geldt vanaf 5 jaar en duurt tot en met het schooljaar waarin de jongere 16 jaar wordt. Daarna geldt de kwalificatieplicht voor jongeren die nog geen 18 jaar zijn en nog geen startkwalificatie hebben behaald. Vanaf 18 jaar geldt de RMC wet. De scholen doen bij het digitale IB-loket melding van ongeoorloofd verzuimende deelnemers. De leerplichtambtenaar/RMC vertegenwoordiger heeft de rol van handhaven van de leerplicht/kwalificatieplicht/RMC wetgeving. Hij/zij onderzoekt waarom de jongere ongeoorloofd verzuimt en zoekt samen met de deelnemers, ouders en de school naar een oplossing. Indien nodig kan de leerplichtambtenaar een proces-verbaal opmaken of de Raad voor de Kinderbescherming inschakelen.

De leerplichtambtenaar/RMC vertegenwoordiger in het ZAT heeft kennis ten aanzien van het toezicht houden op de naleving van de leerplichtwet, en ten aanzien van de aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim bij jeugdigen van 16-23 jaar; hij/zij weet hoe het meest effectief in samenhang met hulpverlening te opereren om verzuim te voorkomen. Kan op basis van de ingebrachte informatie inschatten of inzet vanuit leerplicht/ RMC wenselijk is, en of bij deze inzet het accent moet liggen op de maatschappelijke zorgtaak, of juist op de opsporingstaak van de leerplichtambtenaar.

Taken

1. Geeft informatie over de uitkomst van door de opleiding opgedragen onderzoek bij een melding van vermoedelijk ongeoorloofd verzuim
2. Zorgt voor gerichte handelingsadviezen aan de opleiding met betrekking tot de besproken casussen en deelnemeroverstijgende onderwerpen
3. Levert bijdragen gericht op preventie van ongeoorloofd schoolverzuim, waarbij interventies afgestemd worden met acties van andere partijen in het lichte ZAT.
4. Bemiddelt op verzoek van het ZAT bij verzuimgerelateerde conflicten tussen opleiding en deelnemer en/of ouders
5. Geeft zo nodig voorlichting aan de partijen in het ZAT over de leerplicht-RMCwet, en over te nemen maatregelen bij (structureel) ongeoorloofd verzuim en dreigende onderwijsuitval
6. Roept zo nodig deelnemer en ouders op voor een gesprek
7. Houdt in overleg met het ROC spreekuren op ROC locaties
8. Levert bijdragen om deelnemers die zijn uitgevallen in onderwijs, werk- of leerwerktrajecten te krijgen
9. Geeft relevante informatie vanuit de leerplicht door aan het ZAT
10. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
11. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casuoverleg terug naar de opleiding
12. Koppelt relevante informatie vanuit het ZAT terug naar de eigen instelling
13. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding
14. Bespreekt - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken - verbeteringen met het management van de eigen organisatie
15. Signaleert problemen of lacunes in het hulpverleningsnetwerk van de betreffende deelnemer

16. Treedt zo nodig op als casemanager.

Psychiatrische verpleegkundige

Algemene typering en specifieke expertise

De Geestelijke Gezondheids Zorg (GGZ) biedt specialistische hulp voor cliënten met ernstige psychische problemen. De GGZ voor jeugdigen (jeugd-GGZ) maakt deel uit van de geïndiceerde jeugdzorg. Jeugd-GGZ heeft als wettelijke taak om jeugdigen geestelijke gezondheidszorg aan te bieden. Jeugd-GGZ is er in principe voor jeugdigen in de leeftijd van 0-18 of tot 23 jaar indien voortzetting van zorg gewenst is.

De deelnemer vanuit de GGZ heeft expertise bij ontwikkelingsstoornissen en psychosociale en -gedragsproblemen, psychiatrische ziektebeelden, en beschikt over kennis van het zorgaanbod van de GGZ.

Taken

1. Levert binnen het ZAT bijdragen aan de multidisciplinaire oordeelsvorming over de ingebrachte vragen, vanuit de specifieke expertise van de (jeugd-) GGZ
2. Brengt zo nodig relevante informatie in vanuit het betreffende GGZ-dossier in
3. Levert, na besluit in het ZAT, hulp aan de deelnemer en/of ouders, vanuit de specifieke expertise bij psychische en ernstige gedragsproblemen en complexe opvoedingsvragen bij ouders
4. Draagt bij aan de voorbereiding van de indicatiestelling voor geïndiceerde zorg in het GGZ-circuit of voert deze uit
5. Draagt zorg voor terugkoppeling naar ZAT en opleiding over het verloop en de uitkomst van de verwijzing
6. Stemt bij de voorbereiding van de indicatiestelling, of bij de uitvoering daarvan, af met eventuele andere indicaties, zoals die voor LGF of AWBZ-zorg
7. Verstreckt zo nodig informatie en advies over de mogelijkheden en de werkwijze van de GGZ, alsmede over de relevante samenhangende wet- en regelgeving
8. Levert bijdragen aan vroegtijdige signalering van risicofactoren en problemen in de ontwikkeling van de deelnemer, en in de thuissituatie van de deelnemer
9. Zorgt voor gerichte handelingsadviezen aan de opleiding met betrekking tot de besproken casussen
10. Zorgt bij wachttijden voor de GGZ voor wachtlijstbepaling aan deelnemer, ouders en opleiding
11. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
12. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
13. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
14. Koppelt relevante informatie vanuit het ZAT terug naar de eigen instelling
15. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding
16. Implementeert - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken - verbeteringen in de eigen organisatie
17. Treedt zo nodig op als casemanager.

Vertegenwoordiger van de JGZ-organisatie

Algemene typering en specifieke expertise

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) voor 0- tot 19-jarigen wordt uitgevoerd door zorgorganisaties en/of GGD'en. De JGZ heeft de opdracht om 100% van de kinderen van 0 – 19 jaar te bereiken via vastgestelde contactmomenten (in de periode 0-13 jaar) en hun ontwikkeling vast te leggen in het JGZ-dossier. De JGZ heeft toegang tot het elektronisch kinddossier.

De schoolverpleegkundige in het lichte ZAT bevordert, beschermt en bewaakt de lichamelijke, cognitieve en psychosociale ontwikkeling van deelnemers tot 19 jaar, een en ander vanuit door de overheid gestelde prioriteiten en thema's, zoals met betrekking tot voeding en overgewicht, diabetes, seksueel gedrag, hygiëne, depressie, pesten, middelengebruik.

Hij/zij beschikt over expertise inzake het signaleren, beoordelen en verwijzen in geval van sociaal-medische problemen en stoornissen in de fysieke en psychosociale ontwikkeling. Indien in het kader van het ZAT onderzoek bij een deelnemer moet plaatsvinden is dat gericht op het in kaart brengen en zo nodig toegankelijk maken van de diagnose zoals die is gesteld door de huisarts of specialist, van de klachten of stoornissen die de deelnemer heeft, de beperkingen die de deelnemer daarbij heeft in de relatie tot de schoolomgeving waarin de deelnemer verkeert, en de belemmeringen die de deelnemer als gevolg van de beperkingen in die omgeving ondervindt.

Taken

1. Levert binnen het ZAT bijdragen aan de multidisciplinaire oordeelsvorming vanuit kennis van (psycho-)somatische en psychosociale aspecten van de vraagstelling rond de deelnemer
2. Verricht onderzoek op indicatie van het ZAT ('zorg-oproep')
3. Realiseert zo nodig verwijzingen op sociaal-medisch terrein
4. Draagt bij aan gerichte handelingsadviezen aan de opleiding met betrekking tot de besproken casussen
5. Levert actief informatie in over de casus vanuit contactmomenten zoals het betreffende JGZ-dossier in het ZAT
6. Stemt in geval van ernstig (ziekte)verzuim van een deelnemer de aanpak/het beleid af op de aanpak van de leerplichtambtenaar
7. Vraagt eventueel medische gegevens op bij huisartsen en/of specialisten, een en ander met toestemming van de ouders en eventueel de deelnemer
8. Levert, vanuit de specifieke expertise, bijdragen aan vroegtijdige signalering van risicofactoren en van problemen in de ontwikkeling en de thuissituatie van de deelnemer
9. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
10. Koppelt de relevante informatie vanuit het casusoverleg terug naar de eigen organisatie en legt die vast in het dossier
11. Brengt actief informatie in over risicodeelnemers vanuit de diverse contactmomenten van de JGZ en vanuit andere disciplines bij de JGZ (zoals logopedist e.a.)
12. Geeft adviezen, op basis van het casusoverleg, voor collectieve preventietaken op de opleiding
13. Geeft zo nodig consultatie aan leerkrachten en begeleiders binnen de opleiding ten aanzien van sociaal-medische zaken
14. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
15. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding

16. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding
17. Implementeert - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken - verbeteringen in de eigen organisatie
18. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
19. Treedt zo nodig op als casemanager.

Vertegenwoordiger politie

Algemene typering en specifieke expertise

De politie heeft vier kerntaken: hulpverlening, preventie, handhaven van openbare orde, en opsporing en vervolging. De politie heeft ook een specifieke jeugdtaak (politiële jeugdtaak), bestaande uit preventie, vroegsignalering & doorverwijzing, en repressie. De politie kan jongeren die zij aanhoudt, doorverwijzen naar HALT voor een HALT-afdoening (leeftijd 12-18). Ook kan de politie doorverwijzen naar het OM. De politie is participant in schoolveiligheid en heeft in dat kader contactfunctionarissen voor scholen. Deelnemers die de politie in zorgelijke situaties aantreft worden, conform het werkproces 'signaleren en adviseren', gemeld bij het bureau jeugdzorg die vervolgens actie onderneemt en dat ook terugkoppelt aan de politie. Op uitnodiging kan de politie zonodig zelf participeren in het ZAT. De politie beschikt over informatie m.b.t. jeugdigen en hun gezinnen, die in aanraking zijn gekomen met politie/justitie.

Taken

1. Levert binnen het team bijdragen aan de multidisciplinaire oordeelsvorming over de ingebrachte vragen, vanuit de specifieke expertise
2. Brengt zo nodig relevante informatie in bij de casus vanuit gegevens waarover de politie beschikt, een en ander onder de condities van bescherming privacy
3. Onderneemt, na besluit in het overleg, actie ten aanzien van de deelnemer en/of ouders, vanuit de specifieke expertise
4. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
5. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de opleiding
6. Koppelt relevante informatie vanuit het ZAT terug naar de eigen organisatie
7. Implementeert -op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken- verbeteringen in de eigen organisatie.

Bijlage 3 Taakprofielen ZAT++structuur Rijnmond

In dit onderdeel worden profielen weergegeven voor de taken die uitgevoerd worden ten behoeve van de zorgstructuur in de ROC's in Rijnmond. Deze taakprofielen zijn gebaseerd op de taakprofielen van het NIJ Onderwijs & Jeugdzorg / LCOJ die zijn ontworpen in het kader van het in 2007 uitgevoerde landelijk onderzoeksprogramma Intensivering Kwaliteit Zorg- en adviesteams (IKZ). Zij zijn op twee manieren aangevuld :

- met taakprofielen van medewerkers zorgstructuur die niet voorkomen in de omschrijving van het NJI.
- Met taken die liggen op het terrein van het (doen) leveren van voor- en achterliggende zorg aan deelnemers van de ROC's.

Achtereenvolgens staan hier de volgende profielen:

Voorzitter

Inbrenger van de casus

Schoolmaatschappelijk werker (SMW³²)

Leerplichtambtenaar/RMC vertegenwoordiger

Vertegenwoordiger bureau jeugdzorg

Vertegenwoordiger REC-4³³

Vertegenwoordiger GGZ en JGGZ

Vertegenwoordiger van de JGZ-organisatie

Vertegenwoordiger politie

Vertegenwoordiger verslavingszorg

Vertegenwoordiger van de MEE-organisatie

De voorzitter

Algemene typering en specifieke expertise

De voorzitter is, vanuit voldoende kennis van de verschillende aanwezige disciplines, in staat om het ZAT als multidisciplinair netwerk en als team te leiden. Zij/hij weet openheid en een taakgerichte sfeer te bewerkstelligen. Zij/hij richt zich in het overleg met name op de procedurele aspecten en op het maken en nakomen van concrete afspraken. De voorzitter heeft inzicht in de zorg(on)mogelijkheden van de opleidingen en de andere partijen in het ZAT.

Taken

Leiding geven aan het ZAT

17. Draagt zorg voor optimaal functioneren van het ZAT als netwerk en als casusoverleg
18. Organiseert de bijeenkomsten en bereidt deze voor
19. Leidt de vergadering van het ZAT
20. Draagt zorg voor een optimale inbreng van een casus (gegevensaanlevering zoals ingevuld aanmeldings- en toestemmingsformulier, informatievoorziening voor ZAT-deelnemers over de casus)
21. Zorgt ervoor dat per casus de relevante partijen aan tafel zitten
22. Bewaakt de regulatieve cyclus (vraag-analyse-plan-actie-toetsing)

---

³² Schoolmaatschappelijk werk (SMW) is een functie die vanuit verschillende instellingen geleverd kan worden zoals algemeen maatschappelijk werk, bureau jeugdzorg of MEE. Ook komt het voor dat de schoolmaatschappelijk werker in dienst is bij de onderwijsinstelling. Gesteld kan worden dat, ingeval er sprake is van SMW, dit in ieder geval deel uitmaakt van de basispartijen in het ZAT.

³³ Treedt ook op namens REC 2 en 3

23. Bewaakt de uitgangspunten, alsmede de realisatie van de doelen van het ZAT
24. Draagt zorg voor optimale uitvoering van de functies van het ZAT
25. Neemt, zo mogelijk op basis van consensus, besluiten ten behoeve van het realiseren van afspraken

Onderhouden contacten ten behoeve van afstemming en samenhang

26. Met de organisaties die de deelnemers aan het ZAT leveren
27. Met zorgnetwerken in de gemeente/regio
28. Met de stuurgroep van het ZAT

Verantwoordelijk voor de administratie en registratie (zelf uitvoeren of delegeren)

29. Uitnodigen van de deelnemers voor de bijeenkomsten
30. Digitale registratie van cliëntgegevens en beleidsinformatie
31. Bewaking van de afspraken en regels met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens

Informatievoorziening (zelf uitvoeren of delegeren)

32. Heeft toegang tot en draagt zorg voor eventuele meldingen in de Verwijsindex
33. Verzorgt de voorlichting over het ZAT aan relevante betrokkenen

Deskundigheidsbevordering (doen) organiseren

34. Draagt zorg voor optimale toerusting van de deelnemers om hun taken in het ZAT te vervullen. In dit kader kan de voorzitter behoefte signaleren aan deskundigheidsbevordering

Evaluatie en verbetering van het ZAT

2. Legt via periodieke rapportage verantwoording af aan de vertegenwoordiger(s) van de stuurgroep, waarin bevoegd gezag, externe partners, gemeente(n) en eventueel overige subsidiegevers vertegenwoordigd zijn
3. Implementeert op basis van evaluatie en bespreking met de vertegenwoordigers in de stuurgroep de noodzakelijke verbeteringen in de werkwijze van het ZAT

Inbrenger van de casus

Algemene typering en specifieke expertise

Deze functionaris (vertegenwoordiger van de opleiding) draagt bij aan een adequate voorbereiding, inbreng, en afhandeling van de casus. Hij/zij is in staat tot het inbrengen van relevante gegevens op basis van opleidingsintern verzamelde informatie, en kan de multidisciplinaire oordeelsvorming (laten) vertalen in handelingsgerichte adviezen en/of oplossingsrichtingen; hij/zij volgt het verdere verloop van de casus en koppelt zonodig binnen de opleiding de uitkomsten van het ZAT-overleg terug.

Taken

9. Zorgt, in afstemming met de voorzitter, voor de voorbereiding van de casusbespreking door een samenvattende inbreng op basis van verzamelde informatie
10. Draagt zorg voor een ingevuld aanmeldings- en indien vereist toestemmingsformulier, selectie van wat wel/niet in het ZAT thuishoort en welke informatie de leden van het ZAT voor de bespreking ontvangen.
11. Brengt de casus zodanig in dat voor de deelnemers aan het ZAT duidelijk is wat het probleem is en wat de vraag is
12. Draagt bij aan de kwaliteit van de casusbespreking door het verstrekken van relevante informatie vanuit de opleidingssituatie
13. Bewaakt (samen met de voorzitter) de uitvoering van gemaakte afspraken
14. Zorgt voor terugkoppeling van afspraken naar het ZAT, de opleidingsbetrokkenen, en eventueel naar de deelnemer en/of ouders
15. Verwerkt afspraken/uitkomsten in het zorgdossier van de deelnemer

16. Doet verslag/stelt rapportages op over de voortgang

Schoolmaatschappelijk werker (SMW³⁴)

Algemene typering en specifieke expertise

De schoolmaatschappelijk werker in het ZAT is over het algemeen de inbrenger van een casus vanuit het zorgafstemmingsoverleg/'lichte ZAT". concentreert zich vooral op situaties waarin sprake is van psychosociale problematiek bij de deelnemer of het gezin. Hij/zij beschikt over inzicht in de factoren bepalend voor het ontstaan van psychosociale problemen zoals die met betrekking tot opvoeden en opgroeien; beschikt over vaardigheden in het (tijdig) signaleren en analyseren van die problemen; hij/zij heeft kennis van hulpverleningsmethoden en -technieken en van hulpverleningsmogelijkheden; beschikt over methodische vaardigheden in het werken met risicodeelnemers en (multi) probleemgezinnen; heeft inzicht in taakstelling, organisatie en werkwijze van de onderwijsinstelling, de zorgstructuur en de sociale kaart in de regio en kan het indicatiebesluit voorbereiden volgens de procedures overeengekomen met BJZ.

Taken

29. Inbrengen van specifieke expertise vanuit het eigen vakgebied
30. Inbrengen van relevante informatie uit het onderwijs en SMW-dossier en lopende begeleidingscontacten
31. Bieden van gerichte handelingsadviezen voor de opleiding met betrekking tot de besproken cases
32. Het bieden van kortdurende hulpverlening aan deelnemers/ouders
33. Consultatie bieden aan de opleiding ten behoeve van vroegsignalering van psychosociale problemen, onveilige of belemmerende factoren
34. Consultatie en deskundigheidsbevordering bieden aan de opleiding met betrekking tot het communiceren met ouders
35. Consultatie bieden aan de opleiding inzake omgaan met psychosociale problematiek en vaak voorkomende (groeps)problemen
36. Zo nodig doen van aanvullend onderzoek
37. Verwijzen of toeleiden naar maatschappelijke dienstverlening en andere lokale zorg- en welzijnsvoorzieningen
38. Het maken van een verslag voor het zorgdossier van de rol en de interventies van het SMW per casus
39. Opstellen van sociale rapportage ten behoeve van indicatiestelling voor (jeugd)zorg
40. Brengt zo nodig deskundigheid in vanuit de specifieke expertise
41. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
42. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
43. Koppelt relevante informatie vanuit het ZAT terug naar de eigen instelling
44. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding
45. Bespreekt met het management - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken – verbeteringen in de eigen organisatie
46. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsnetwerk bij de betreffende deelnemer
47. Treedt zo nodig op als casemanager.

Leerplichtambtenaar/RMC vertegenwoordiger

---

³⁴ Schoolmaatschappelijk werk (SMW) is een functie die vanuit verschillende instellingen geleverd kan worden zoals algemeen maatschappelijk werk, bureau jeugdzorg of MEE. Ook komt het voor dat de schoolmaatschappelijk werker in dienst is bij de onderwijsinstelling. Gesteld kan worden dat, ingeval er sprake is van SMW, dit in ieder geval deel uitmaakt van de basispartijen in het ZAT.

Algemene typering en specifieke expertise

De leerplichtambtenaar is een gemeentelijk ambtenaar die zich bezighoudt met het toezicht en de controle op de naleving van de leerplicht en RMC regelingen. De volledige leerplicht geldt vanaf 5 jaar en duurt tot en met het schooljaar waarin de jongere 16 jaar wordt. Daarna geldt de kwalificatieplicht voor jongeren die nog geen 18 jaar zijn en nog geen startkwalificatie hebben behaald. Vanaf 18 jaar geldt de RMC wet. De leerplichtambtenaar van de gemeente houdt toezicht op het ongeoorloofd schoolverzuim. De scholen doen bij de gemeente melding van ongeoorloofd verzuimende deelnemers. De leerplichtambtenaar/RMC vertegenwoordiger heeft de rol van handhaven van de leerplicht/kwalificatieplicht/RMC wetgeving Hij/zij zoekt uit wat er aan de hand is en zoekt samen met de deelnemers, ouders en de school naar een oplossing. Indien nodig kan de leerplichtambtenaar een proces-verbaal opmaken of de Raad voor de Kinderbescherming inschakelen.

De leerplichtambtenaar/RMC vertegenwoordiger in het ZAT heeft kennis ten aanzien van het toezicht houden op de naleving van de leerplichtwet, en ten aanzien van de aanpak van ongeoorloofd schoolverzuim bij jeugdigen van 16-23 jaar; hij/zij weet hoe het meest effectief in samenhang met hulpverlening te opereren om verzuim te voorkomen. Kan op basis van de ingebrachte informatie inschatten of inzet vanuit leerplicht/ RMC wenselijk is, en of bij deze inzet het accent moet liggen op de maatschappelijke zorgtaak, of juist op de opsporingstaak van de leerplichtambtenaar.

Taken

17. Geeft informatie over de uitkomst van door de opleiding opgedragen onderzoek bij een melding van vermoedelijk ongeoorloofd verzuim
18. Zorgt voor gerichte handelingsadviezen aan de opleiding met betrekking tot de besproken casussen en deelnemeroverstijgende onderwerpen
19. Levert bijdragen gericht op preventie van ongeoorloofd schoolverzuim, waarbij interventies afgestemd worden met acties van andere partijen in het ZAT
20. Bemiddelt op verzoek van het ZAT bij verzuimgerelateerde conflicten tussen opleiding en deelnemer en/of ouders
21. Geeft zo nodig voorlichting aan de partijen in het ZAT over de leerplicht-RMCwet, en over te nemen maatregelen bij (structureel) ongeoorloofd verzuim en dreigende onderwijsuitval
22. Roept zo nodig deelnemer en ouders op voor een gesprek
23. Houdt in overleg met het ROC spreekuren op ROC locaties
24. Levert bijdragen om deelnemers die zijn uitgevallen in onderwijs, werk- of leerwerktrajecten te krijgen
25. Geeft relevante informatie vanuit de leerplicht door aan het ZAT
26. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
27. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
28. Koppelt relevante informatie vanuit het ZAT terug naar de eigen instelling
29. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding
30. Bespreekt - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken - verbeteringen met het management van de eigen organisatie
31. Signaleert problemen of lacunes in het hulpverleningsnetwerk van de betreffende deelnemer
32. Treedt zo nodig op als casemanager.

Vertegenwoordiger RMC(voorstel één vertegenwoordiger namens leerplicht/RMC)

Algemene typering en specifieke expertise

Gemeenten participeren in één van de 39 RMC-regio's (Regionaal Meld- en Coördinatiepunt). Per regio coördineert één contactgemeente de melding en registratie van voortijdig schoolverlaters (VSV'ers) door scholen. Alle gemeenten in Nederland moeten voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar registreren en ervoor zorgen dat zij via een passend traject (onderwijs, baan of combinatie) alsnog een startkwalificatie kunnen behalen. Een RMC-regio heeft de volgende verantwoordelijkheden: een sluitende melding en registratie, doorverwijzing en herplaatsing van VSV'ers; een goede

samenwerking bevorderen en coördineren tussen alle partijen in de regio die te maken hebben met jongeren tot 23 jaar; een sluitende aanpak realiseren met een zo goed mogelijk traject op maat voor de jongere die extra zorg nodig heeft.

De RMC-medewerker in het ZAT beschikt over kennis van de groep jongeren (18-23 jaar) die niet meer onder de leerplichtwet valt, maar wel op school verblijft c.q. behoort te verblijven. De medewerker heeft expertise inzake de aanpak bij voortijdig schoolverlaten, over opleidingsmogelijkheden, en over trajecten waarbij werken wordt gecombineerd met leren.

Taken

1. Treedt zonnodig bij de trajectbegeleiding op als casemanager
2. Draagt bij aan het realiseren van besluiten van het ZAT, zoals het plaatsen van deelnemers in trajecten, bijvoorbeeld die inzake vervangende leerplicht en opvang
3. Zorgt voor gerichte handelingsadviezen met betrekking tot de besproken casussen en deelnemeroverstijgende onderwerpen
4. Levert bijdragen gericht op preventie van voortijdige schooluitval, waarbij interventies afgestemd worden met acties van andere deelnemers van het ZAT, zoals de verpleegkundige/arts
5. Bemiddelt op verzoek van de voorzitter van het ZAT bij verzuimgerelateerde conflicten tussen school en deelnemer en/of ouders
6. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
7. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
8. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
9. Koppelt relevante informatie vanuit het ZAT terug naar de eigen instelling

Vertegenwoordiger bureau jeugdzorg

Algemene typering en specifieke expertise

Het bureau jeugdzorg (BJZ) is de toegangspoort voor de geïndiceerde jeugdzorg en fungeert als het advies- en meldpunt kindermishandeling (AMK), de Jeugdbescherming en de Jeugdreclassering. Bij het BJZ bepaalt men of een cliënt zorg nodig heeft in verband met opgroei-, opvoedings- of psychiatrische problemen en verwijst door naar deze zorg. Daarnaast voert BJZ de taken van het advies- en meldpunt kindermishandeling, Jeugdbescherming (voogdij, gezinsvoogdij) en Jeugdreclassering uit. Ook kan BJZ de Raad voor de Kinderbescherming vragen een onderzoek te doen naar de leefomstandigheden van een kind. BJZ is er in principe voor jeugdigen tot 18 jaar, maar indien BJZ dit nodig acht kan de zorg tot 23 jaar worden voortgezet. Daarnaast is BJZ het loket voor doorverwezen jongeren door de politie. Alle politiemeldingen komen op één plek binnen waarna BJZ beoordeelt welk vervolgtraject er volgt.

De vertegenwoordiger van het bureau jeugdzorg in het ZAT heeft expertise bij ernstige opvoedings- en opgroei-problemen, ontwikkelings- en persoonlijkheidsstoornissen, het signaleren van kindermishandeling en noodzaak voor de inzet van Jeugdbescherming, en beschikt over kennis van de indicatiecriteria en –procedures en het zorgaanbod van de gespecialiseerde jeugdzorg.

Taken

1. Levert binnen het ZAT bijdragen aan de multidisciplinaire oordeelsvorming over de ingebrachte vragen, vanuit de specifieke expertise van jeugdzorg
2. Brengt relevante informatie in vanuit het betreffende BJZ-dossier in het ZAT
3. Zorgt voor gerichte handelingsadviezen aan de school met betrekking tot de besproken casussen
4. Draagt zorg voor de (voorbereiding van) indicatiestelling ten behoeve van geïndiceerde jeugdzorg
5. Rapporteert over het verloop en de uitkomst van de verwijzing naar school en ZAT
6. Legt zo nodig een koppeling met het betreffende team of de casemanager bij het BJZ
7. Zorgt ervoor dat bij de voorbereiding van de indicatiestelling of bij de uitvoering daarvan er wordt afgestemd met eventuele andere indicaties, zoals die voor een REC of AWBZ-zorg
8. Verstrekt zo nodig informatie en advies over de mogelijkheden en de werkwijze van het bureau jeugdzorg, inclusief het doen van een zorgmelding bij het bureau jeugdzorg, of advies of melding bij het AMK
9. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
10. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
11. Koppelt relevante informatie vanuit het ZAT terug naar de eigen instelling
12. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding
13. Implementeert - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken - verbeteringen in de eigen organisatie
14. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
15. Treedt zo nodig op als casemanager (verantwoordelijke voor de acties afgesproken in het ZAT).

Vertegenwoordiger REC-4³⁵

Algemene typering en specifieke expertise

Speciale scholen werken samen in een REC. Een REC adviseert ouders als zij hun kind naar het reguliere onderwijs willen laten gaan.

De vertegenwoordiger vanuit het REC heeft expertise inzake beïnvloeding van de reguliere onderwijsomgeving zodat een deelnemer met speciale onderwijsbehoeften daarbinnen kan (blijven) functioneren. Hij/zij is goed op de hoogte van de criteria en procedure voor een LGF indicatie en de route daarheen. Hij/zij kan adviezen van het ZAT vertalen in handelingsgerichte adviezen binnen de opleidingssituatie in het kader van de ambulante begeleiding van leerkrachten.

Taken

1. Levert binnen het ZAT bijdragen aan de multidisciplinaire oordeelsvorming over de ingebrachte vragen, vanuit de specifieke expertise van het speciaal onderwijs
2. Brengt zo nodig relevante informatie in vanuit het betreffende leerlingdossier van het REC in het ZAT
3. Bewerkstelligt de afstemming van het LGF-gerelateerde handelingsplan met begeleidingsafspraken in het ZAT.
4. Draagt bij aan gerichte handelingsadviezen met betrekking tot de besproken casussen
5. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
6. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
7. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
8. Koppelt relevante informatie vanuit het ZAT terug naar de eigen instelling
9. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding

---

³⁵ Treedt ook op namens REC 2 en 3

10. Implementeert - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken - verbeteringen in de eigen organisatie
11. Treedt zo nodig op als casemanager.

Vertegenwoordiger GGZ en JGGZ

Algemene typering en specifieke expertise

De Geestelijke Gezondheids Zorg (GGZ) biedt specialistische hulp voor cliënten met ernstige psychische problemen. De GGZ voor jeugdigen (jeugd-GGZ) maakt deel uit van de geïndiceerde jeugdzorg. Jeugd-GGZ heeft als wettelijke taak om jeugdigen geestelijke gezondheidszorg aan te bieden. Jeugd-GGZ is er in principe voor jeugdigen in de leeftijd van 0-18 of tot 23 jaar indien voortzetting van zorg gewenst is.

De deelnemer vanuit de GGZ heeft expertise bij ontwikkelingsstoornissen en psychosociale en -gedragsproblemen, psychiatrische ziektebeelden, en beschikt over kennis van het zorgaanbod van de GGZ.

Taken

18. Levert binnen het ZAT bijdragen aan de multidisciplinaire oordeelsvorming over de ingebrachte vragen, vanuit de specifieke expertise van de (jeugd-) GGZ
19. Brengt zo nodig relevante informatie in vanuit het betreffende GGZ-dossier in
20. Levert, na besluit in het ZAT, hulp aan de deelnemer en/of ouders, vanuit de specifieke expertise bij psychische en ernstige gedragsproblemen en complexe opvoedingsvragen bij ouders
21. Draagt bij aan de voorbereiding van de indicatiestelling voor geïndiceerde zorg in het GGZ-circuit of voert deze uit
22. Draagt zorg voor terugkoppeling naar ZAT en opleiding over het verloop en de uitkomst van de verwijzing
23. Stemt bij de voorbereiding van de indicatiestelling, of bij de uitvoering daarvan, af met eventuele andere indicaties, zoals die voor LGF of AWBZ-zorg
24. Verstrekt zo nodig informatie en advies over de mogelijkheden en de werkwijze van de GGZ, alsmede over de relevante samenhangende wet- en regelgeving
25. Levert bijdragen aan vroegtijdige signalering van risicofactoren en problemen in de ontwikkeling van de deelnemer, en in de thuissituatie van de deelnemer
26. Zorgt voor gerichte handelingsadviezen aan de opleiding met betrekking tot de besproken casussen
27. Zorgt bij wachttijden voor de GGZ voor wachtlijsthulp aan deelnemer, ouders en opleiding
28. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
29. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
30. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
31. Koppelt relevante informatie vanuit het ZAT terug naar de eigen instelling
32. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding
33. Implementeert - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken - verbeteringen in de eigen organisatie
34. Treedt zo nodig op als casemanager.

Vertegenwoordiger van de JGZ-organisatie

Algemene typering en specifieke expertise

De jeugdgezondheidszorg (JGZ) voor 0- tot 19-jarigen wordt uitgevoerd door zorgorganisaties en/of GGD'en. De JGZ heeft de opdracht om 100% van de kinderen van 0 – 19 jaar te bereiken via vastgestelde contactmomenten (in de periode 0-13 jaar) en hun ontwikkeling vast te leggen in het JGZ-dossier. De JGZ heeft toegang tot het elektronisch kinddossier.

De (jeugd)arts (of verpleegkundige) in het ZAT bevordert, beschermt en bewaakt de lichamelijke, cognitieve en psychosociale ontwikkeling van deelnemers tot 19 jaar, een en ander vanuit door de overheid gestelde prioriteiten en thema's, zoals met betrekking tot voeding en overgewicht, diabetes, sexueel gedrag, hygiëne, depressie, pesten, middelengebruik.

Hij/zij beschikt over expertise inzake het signaleren, beoordelen en verwijzen in geval van sociaal-medische problemen en stoornissen in de fysieke en psychosociale ontwikkeling.

Indien in het kader van het ZAT onderzoek bij een deelnemer moet plaatsvinden is dat gericht op het in kaart brengen en zo nodig toegankelijk maken van de diagnose zoals die is gesteld door de huisarts of specialist, van de klachten of stoornissen die de deelnemer heeft, de beperkingen die de deelnemer daarbij heeft in de relatie tot de schoolomgeving waarin de deelnemer verkeert, en de belemmeringen die de deelnemer als gevolg van de beperkingen in die omgeving ondervindt.

Taken

1. Levert binnen het ZAT bijdragen aan de multidisciplinaire oordeelsvorming vanuit kennis van (psycho-)somatische en psychosociale aspecten van de vraagstelling rond de deelnemer
2. Verricht onderzoek op indicatie van het ZAT ('zorg-oproep')
3. Realiseert zo nodig verwijzingen op sociaal-medisch terrein
4. Draagt bij aan gerichte handelingsadviezen aan de opleiding met betrekking tot de besproken casussen
5. Levert actief informatie in over de casus vanuit contactmomenten zoals het betreffende JGZ-dossier in het ZAT
6. Stemt in geval van ernstig (ziekte)verzuim van een deelnemer de aanpak/het beleid af op de aanpak van de leerplichtambtenaar
7. Vraagt eventueel medische gegevens op bij huisartsen en/of specialisten, een en ander met toestemming van de ouders en eventueel de deelnemer
8. Levert, vanuit de specifieke expertise, bijdragen aan vroegtijdige signalering van risicofactoren en van problemen in de ontwikkeling en de thuissituatie van de deelnemer
9. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
10. Koppelt de relevante informatie vanuit het casusoverleg terug naar de eigen organisatie en legt die vast in het dossier
11. Brengt actief informatie in over risicodeelnemers vanuit de diverse contactmomenten van de JGZ en vanuit andere disciplines bij de JGZ (zoals logopedist e.a.)
12. Geeft adviezen, op basis van het casusoverleg, voor collectieve preventietaken op de opleiding
13. Geeft zo nodig consultatie aan leerkrachten en begeleiders binnen de opleiding ten aanzien van sociaal-medische zaken
14. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
15. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
16. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding
17. Implementeert - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken - verbeteringen in de eigen organisatie
18. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
19. Treedt zo nodig op als casemanager.

Vertegenwoordiger politie

Algemene typering en specifieke expertise

De politie heeft vier kerntaken: hulpverlening, preventie, handhaven van openbare orde, en opsporing en vervolging. De politie heeft ook een specifieke jeugdtaak (politiële jeugdtaak), bestaande uit preventie, vroegsignalering & doorverwijzing, en repressie. De politie kan jongeren die zij aanhoudt, doorverwijzen naar HALT voor een HALT-afdoening (leeftijd 12-18). Ook kan de politie doorverwijzen naar het OM. De politie is participant in schoolveiligheid en heeft in dat kader contactfunctionarissen voor scholen. Deelnemers die de politie in zorgelijke situaties aantreft worden, conform het werkproces 'signaleren en adviseren', gemeld bij het bureau jeugdzorg die vervolgens actie onderneemt en dat ook terugkoppelt aan de politie. Op uitnodiging kan de politie zonedig zelf participeren in het ZAT. De politie beschikt over informatie m.b.t. jeugdigen en hun gezinnen, die in aanraking zijn gekomen met politie/justitie.

Taken

8. Levert binnen het team bijdragen aan de multidisciplinaire oordeelsvorming over de ingebrachte vragen, vanuit de specifieke expertise
9. Brengt zo nodig relevante informatie in bij de casus vanuit gegevens waarover de politie beschikt, een en ander onder de condities van bescherming privacy
10. Onderneemt, na besluit in het overleg, actie ten aanzien van de deelnemer en/of ouders, vanuit de specifieke expertise
11. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
12. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de opleiding
13. Koppelt relevante informatie vanuit het ZAT terug naar de eigen organisatie
14. Implementeert -op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken- verbeteringen in de eigen organisatie.

Vertegenwoordiger verslavingszorg

Algemene typering en specifieke expertise

Verslavingszorg is de tak van gezondheidszorg die hulp biedt aan mensen die verslaafd zijn geraakt aan drugs, alcohol, medicijnen of gokken.

De vertegenwoordiger vanuit de verslavingszorg in het ZAT heeft expertise inzake verslavingsproblematiek, het voorkomen van verslavingsproblemen, en van de hulp die toegepast moet worden in geval van verslavingsproblemen bij jongeren en jongvolwassenen.

Taken

1. Levert binnen het ZAT bijdragen aan de multidisciplinaire oordeelsvorming over de ingebrachte vragen, vanuit de specifieke expertise
2. Brengt zonedig relevante informatie in vanuit het betreffende dossier in het ZAT
3. Levert, na besluit in het ZAT, hulp bij de deelnemer en/of ouders, vanuit de specifieke expertise bij verslavingsproblemen zoals betreffende ontwenning en afkicken
4. Zorgt voor gerichte handelingsadviezen met betrekking tot de besproken casussen
5. Bereidt de indicatiestelling voor in geval van geïndiceerde zorg in het verslavingscircuit en/of voert deze uit, en rapporteert over het verloop en de uitkomst van de verwijzing
6. Stemt bij de voorbereiding van de indicatiestelling, of bij de uitvoering daarvan, af met eventuele andere indicaties
7. Verzorgt eventuele crisisaanmeldingen (aanmeldingen van acute verslavingsproblemen waarbij sprake is van een actuele en ernstige bedreiging van de deelnemer en onmiddellijke hulp of zorg moet worden geboden)
8. Treedt zonedig op als casemanager in geval van verwijzing naar achterliggende voorzieningen voor verslavingszorg
9. Verstreckt zonedig informatie en advies over de mogelijkheden en de werkwijze van de CAD en/of verslavingszorg, alsmede over de relevante samenhangende wet- en regelgeving

10. Levert bijdragen aan vroegtijdige signalering van risicofactoren en problemen ten aanzien van verslaving
11. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
12. Koppelt de relevante informatie vanuit het casusoverleg terug naar de eigen organisatie en legt die vast in het dossier
13. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
14. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
15. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding
16. Implementeert - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken - verbeteringen in de eigen organisatie
17. Treedt zo nodig op als casemanager.

Vertegenwoordiger van de MEE-organisatie

Algemene typering en specifieke expertise

MEE-organisaties zijn organisaties voor mensen met een handicap, beperking of chronische ziekte en hun ouders of verzorgers. MEE-organisaties bieden informatie, advies en ondersteuning op alle terreinen van het dagelijks leven. De dienstverlening wordt afgestemd op de vraag van de cliënt. MEE-organisaties coördineren bovendien regionale samenwerkingsverbanden voor Integrale Vroeghulp: zo vroeg mogelijke ondersteuning van ouders met jonge kinderen met een beperking. De vertegenwoordiger van de MEE-organisatie in het ZAT heeft expertise inzake deelnemers met een handicap, beperking of chronische ziekte, en die door hun beperking problemen ervaren in hun dagelijkse leven waardoor zij niet volledig aan het maatschappelijk leven kunnen deelnemen.

Taken

1. Levert binnen het ZAT bijdragen aan de multidisciplinaire oordeelsvorming over de ingebrachte vragen, vanuit de specifieke expertise
2. Brengt zo nodig relevante informatie in vanuit het betreffende MEE-dossier
3. Levert, na besluit in het ZAT, hulp bij de deelnemer en/of ouders, vanuit de specifieke expertise bij problemen voortvloeiende uit een verstandelijke en/of lichamelijke beperking
4. Zorgt voor gerichte handelingsadviezen met betrekking tot de besproken casussen
5. Bereidt de indicatiestelling voor in geval van geïndiceerde zorg in het MEE-circuit en/of voert deze uit, en rapporteert over het verloop en de uitkomst van de verwijzing
6. Stemt bij de voorbereiding van de indicatiestelling, of bij de uitvoering daarvan, af met eventuele andere indicaties
7. Verstreekt zo nodig informatie en advies over de mogelijkheden en de werkwijze van de MEE, alsmede over de relevante samenhangende wet- en regelgeving
8. Levert bijdragen aan vroegtijdige signalering van risicofactoren en problemen ten aanzien van verstandelijke en lichamelijke beperkingen
9. Signaleert problemen of lacunes in de hulpverleningsketen bij de betreffende deelnemer
10. Koppelt de relevante informatie vanuit het casusoverleg terug naar de eigen organisatie en legt die vast in het dossier
11. Neemt deel aan relevante activiteiten voor deskundigheidsbevordering van ZAT-leden
12. Koppelt zo nodig informatie naar aanleiding van het casusoverleg terug naar de opleiding
13. Brengt relevante signalen of adviezen in met betrekking tot de zorgstructuur van de meldende opleiding
14. Implementeert - op basis van de evaluatie noodzakelijk gebleken - verbeteringen in de eigen organisatie
15. Treedt zo nodig op als casemanager.

